

Jaarverslag 2012
Algemene directie
Toezicht op het
Welzijn op het Werk

December 2013

1 Voorwoord

De moeilijk budgettaire tijden, die we allen meemaken, reflecteren zich in het personeelseffectief van de Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk (AD TWW). In de loop van 2012 konden slechts 5 effectieve indiensttredingen worden gerealiseerd, waarvan 3 inspecteurs voor de buitendiensten van de Afdeling van het Regionaal Toezicht en 2 administratieve medewerkers. De uitstroom was echter veel groter: 15 personeelsleden verlieten de organisatie, de meesten onder hen omwille van pensionering. De verdeling van de vertrekken was als volgt: 9 inspecteurs van de Afdeling van het regionaal toezicht, 2 van de Afdeling van het toezicht op de chemische risico's en 4 administratieve medewerkers. Buiten de niet aflatende inspanning om het inspectiekorps min of meer op peil te kunnen houden, zullen er de komende jaren eveneens extra inspanningen moeten worden geleverd met betrekking tot de vervanging van administratieve medewerkers en het middel-management, gelet op de pensioneringsgolf die zich ook op die niveaus aan het voltrekken is. Administratieve ondersteuning en middenkader zijn immers essentieel om kwalitatief inspectiewerk te kunnen afleveren.

Het ISO 9001 kwaliteit-managementsysteem, waarover de afdelingen Regionaal Toezicht en Toezicht op de Chemische risico's beschikken, vormt hierbij een permanente trigger om de eigen organisatie kritisch te benaderen, te evalueren en bij te sturen waar nodig. De certificatie door een externe auditor dient hierbij garant te staan voor de geloofwaardigheid van de organisatie en haar dienstverlening.

Op 1 mei 2012 traden de regionale directies West- en Oost-Vlaanderen toe tot het pilootproject 'Contactcenter', dat initieel bij de collega's van Toezicht Sociale Wetten West-Vlaanderen was opgestart. Bedoeling hiervan is de talrijke vragen over de reglementering, zowel telefonisch als per mail, te kanaliseren via een uniek inbelnummer en e-mailadres, wat de kwaliteit, uniformiteit en responstijd van de antwoorden nog zou moeten verhogen. Door deze schaalvergroting zou er daarenboven meer capaciteit moeten vrijkomen in de regionale directies om de individuele dossiers, klachten e.d. nog beter te kunnen behandelen en opvolgen. De uiteindelijke bedoeling van dit pilootproject is de weg te banen voor de creatie van een 'Contactcenter' op het niveau van de FOD WASO. De stapsgewijze uitbouw binnen de organisatie van de Afdeling Kennismanagement (KM), als bruggenhoofd tussen de beide inspectieafdelingen en ondersteuning van het inspectiewerk, vormt een belangrijk objectief.

De trouwe lezer zal opmerken dat bij de rapportering van het jaarverslag editie 2012 het klassieke canvas werd aangehouden waarbij overzichten van productieactiviteiten, klachtenbehandeling en campagnes, voorzien van de nodige tabellen en grafieken, worden opgesomd. De inspectiecampagnes vormen een middel bij uitstek om proactieve inspecties op sectoraal niveau op een zo uniform mogelijke wijze te voeren, waarbij maximaal gebruik gemaakt wordt van hefboomeffecten en de zichtbaarheid van de inspectie op het terrein extra in de verf wordt gezet.

Er wordt dan ook heel veel aandacht besteed aan de voorbereiding van elke campagne, de bijhorende opleiding voor de eraan participerende inspecteurs, het sectoroverleg, de communicatie zowel vooraf als van de resultaten achteraf. Sommige van deze campagnes kaderen in een Europese harmoniseringscontext, zoals de tweejaarlijkse inspectiecampagnes van het Senior Labour Inspectors Committee (SLIC), die dit jaar gewijd was aan de psychosociale risico's in de sector Horeca. Een klassieker bij de gevoerde campagnes vormt ongetwijfeld deze die in samenwerking met het NAVB (Nationaal actiecomité voor veiligheid en hygiëne in het bouwbedrijf), worden gevoerd, waarbij het sensibilisatieliek verzorgd wordt door het NAVB en het erop volgende handhavingsluik door de AD TWW. Deze gezamenlijke campagne was ditmaal gericht op de blootstelling aan kwartsstof. Ook de jaarlijks terugkerende campagne 'contractoren' bij Seveso-ondernemingen blijft een vaste waarde in de inspectieplanning van de Afdeling van het toezicht op de chemische risico's. Ook het Laboratorium voor Industriële

Toxicologie liet zich niet onbetuigd en zette een aantal heel specifieke meetcampagnes op o.a. met betrekking tot de invoering van begaste containers en de blootstelling aan kwarts in de restauratiesector. Ook op lokaal vlak kunnen regionale directies lokale inspectiecampagnes ontwikkelen, die later eventueel kunnen uitgroeien tot nationale inspectiecampagnes. Ook deze lokale campagnes dienen aan dezelfde strenge kwaliteitseisen te voldoen als de nationale inspectiecampagnes. Aldus kan ingespeeld worden op de specificiteit van een bepaalde regio.

Buiten de klassieke inspectiebezoeken aan ondernemingen en bouwplaatsen en de inspectiecampagnes is een derde belangrijke pijler van het inspectiewerk gewijd aan het toezicht op de erkende dienstverstrekkers, zoals: externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, externe diensten voor technische controles, erkende laboratoria, verwijderaars van asbest, verstrekkers van cursus van hulpverlener, inrichters van cursussen aanvullende vorming, ... Voor elk van deze voornoemde categorieën werd een netwerk van zogenaamde 'wakers' opgezet. Deze vorm van netwerkinspectie speelt zich af op twee niveaus: enerzijds de vaststellingen, die de inspecteurs op het terrein verrichten bij hun toezichtbezoeken aan ondernemingen of bouwplaatsen met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening, en anderzijds de rechtstreekse opvolging door de wakers zelf in het kader van de erkenningsprocedure, de aanvraag tot verlenging of tussentijdse evaluatie. In dit jaarverslag wordt gefocust op de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk.

Ik wens tot slot alle medewerkers te danken voor hun inzet, enthousiasme en engagement bij het samen helpen realiseren van de doelstellingen '2012' en wens u, beste lezer, alvast veel leesgenot bij het doornemen van dit jaarverslag 2012.

ir. Paul Tousseyn,
directeur-generaal

2 Missie

Als onderdeel van de arbeidsinspectie, steunt de Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk op het Verdrag nr. 81 betreffende de arbeidsinspectie aangenomen door de Internationale Arbeidsorganisatie op 11 juli 1947 en door België goedgekeurd door de wet van 29 maart 1957.

Het Verdrag geeft aan het systeem van arbeidsinspectie de volgende opdrachten:

- het verzekeren van de toepassing van de wettelijke bepalingen betreffende de arbeidsvoorwaarden en de bescherming van de werknemers tijdens de uitvoering van hun werk, zoals de bepalingen betreffende de arbeidstijd, de lonen, de veiligheid, de gezondheid en het welzijn, de tewerkstelling van kinderen en jongeren, en andere verwante materies;
- het verzorgen van informatie en technisch advies aan werkgevers en werknemers betreffende de meest doeltreffende manier om de wettelijke bepalingen na te leven;
- het op de hoogte brengen van de bevoegde overheid van de tekortkomingen of de wantoestanden die niet specifiek gedekt zijn door de bestaande wettelijke bepalingen.

De nadere uitwerking van het Verdrag 81 en aanverwante Verdragen in de Europese Unie is terug te vinden in een gemeenschappelijke visie van de Europese arbeidsinspectiediensten in de schoot van het SLIC (Senior Labour Inspectors Committee) (<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=9136&langId=en>).

De naleving van de vigerende regelgeving betreffende arbeidsomstandigheden en de bijhorende administratieve schikkingen staan hierbij centraal. Het uiteindelijke doel is de verbetering van de werkomstandigheden in functie van de sociale, economische en technologische ontwikkelingen.. Het uitgangspunt is het kiezen voor het herstellen van de conformiteit met de regelgeving boven de bestraffing bij overtreding van de regelgeving.

Twee opdrachten komen de laatste jaren meer en meer in de focus, namelijk enerzijds het verifiëren of de werkgever een adequate organisatie heeft voorzien om de risico's voor zijn werknemers te beheersen, inclusief het raadplegen van experts en anderzijds het aanmoedigen van de werknemers en hun vertegenwoordigers om te participeren bij de realisatie van veilige en gezonde werkplaatsen.

Deze opdrachten centreren voornamelijk op de interne aanpak binnen de ondernemingen en organisaties die aan dynamiek moet winnen.

De missie van de algemene directie passen in de missies van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg¹, in het bijzonder "het waarborgen, in een sociaal gecontroleerde markteconomie, van het evenwicht tussen werknemers en werkgevers in hun arbeidsverhouding, het zorgen voor de bescherming en de bevordering van het welzijn op het werk en het actief meewerken aan de ontwikkeling van de sociale wetgeving, zowel nationaal als internationaal".

¹ Uittreksel uit de Identiteitsverklaring van de FOD-WASO: "Elke dag werken we mee aan het voorbereiden, het uitvoeren, het bevorderen en het controleren van het beleid van de collectieve en de individuele arbeidsbetrekkingen, het welzijn op het werk, de werkgelegenheid en de gelijkheid en diversiteit op het werk".

We werken altijd met deze vier prioriteiten in gedachten:

- Werkgelegenheid: we dragen bij tot de goede werking van de arbeidsmarkt en het bevorderen van de werkgelegenheid.
- Kwaliteit van de arbeid: we ontwikkelen het beleid van het welzijn op het werk en de humanisering van de arbeid. Dit gaat samen met de bestrijding van de sociale fraude en de illegale arbeid.
- Sociale dialoog: we moedigen de sociale dialoog aan op elk niveau en we proberen sociale conflicten te voorkomen. Indien nodig treden we op als bemiddelaar.
- Een sociaal Europa: op internationaal niveau nemen we deel aan de uitdieping van een sociaal Europa en aan de ontwikkeling van samenwerkingsverbanden met andere landen."

In dit kader horen bij de opdrachten van de FOD "de voorbereiding, de bevordering en de uitvoering van het beleid betreffende het welzijn op het werk;

Als gevolg hiervan voorziet het geïntegreerde managementplan van de FOD als één van zijn strategische doelstellingen, het voeren van een doeltreffend toezicht- en handhavingsbeleid.

2.1 Visie

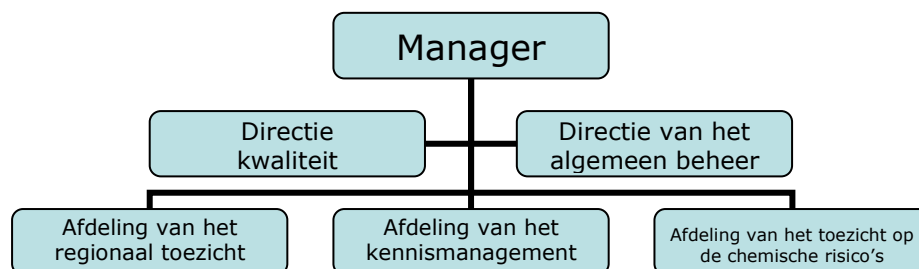
Het geïntegreerd managementplan van de FOD wordt vertaald binnen de algemene directie Toezicht op het Welzijn op het Werk in een beleidsvisie die in de praktijk wordt gebracht door middel van een strategisch plan.

Deze visie bestaat uit vijf hoofdlijnen:

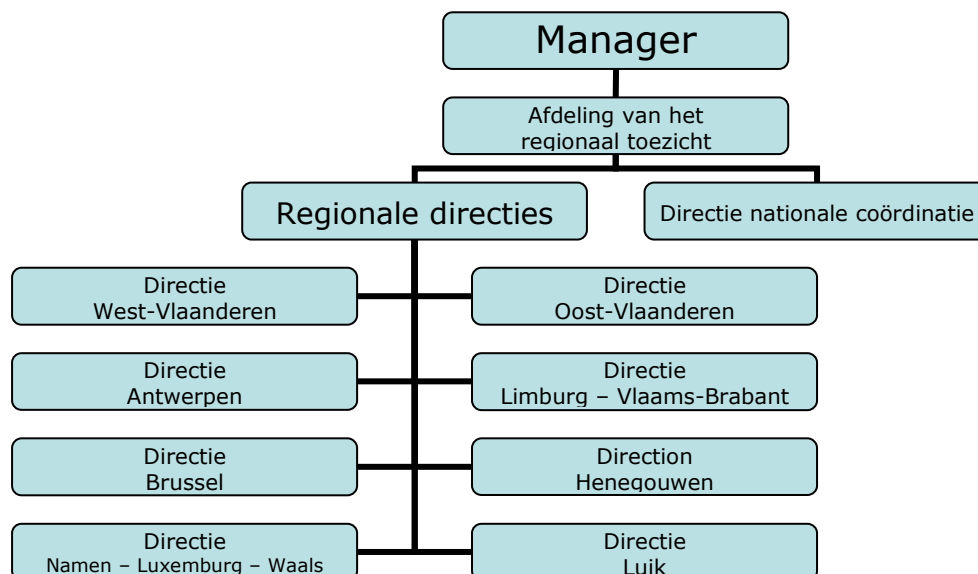
- zij beoogt niet enkel alle "werknemers" in België, maar al diegenen die een vorm van arbeid onder gezag uitvoeren;
- zij wil er voor zorgen dat de controle over het ganse land zo homogeen mogelijk gebeurt;
- zij beoogt het welzijn op het werk te bevorderen door efficiëntere controles, in samenwerking met gespecialiseerde partners
- zij wil de verbetering van het wettelijk kader stimuleren.
- zij wil de opleiding van de inspecteurs permanent verbeteren door middel van een basisopleiding, een continue opleiding en ervaringsuitwisselingen;

Men kan zich geen toepassing van het beleid van TWW inbeelden zonder dat de inspecteurs, verantwoordelijken en deskundigen op het gebied van welzijn op het werk, elkaar kunnen ontmoeten, kennis en ervaringen uitwisselen en overleggen. Het is in die optiek dat de afdeling kennismanagement werd opgericht.

2.2 Organogram (situatie eind 2012)

2.3 Opdracht van de afdeling van het regionaal toezicht

De afdeling is belast met het toezicht op het welzijn in alle bedrijven en instellingen met uitzondering van de zogenaamde "Seveso"-bedrijven.

Buiten het toezicht op de reglementering van de Codex, ARAB en AREI, moet men ook het toezicht op aanverwante wetgeving verzekeren (bijvoorbeeld de controle geneeskunde).

De afdeling verleent bijstand aan de afdeling van het toezicht op de chemische risico's voor alle aspecten die verband houden met het gezondheidstoezicht. De twee afdelingen plegen hiertoe geregeld overleg om de planning van de artsen en de behoefte aan hun interventies te bepalen.

2.3.1 Strategische doelstellingen

Als belangrijke strategische objectieven gelden:

- verifiëren of de werkgever een adequate organisatie heeft voorzien om de risico's voor zijn werknemers te beheersen, inclusief het raadplegen van experts;
- stimuleren van de werkgever om de veiligheid en de gezondheid van de werknemers te vrijwaren, zoals voorzien in de regelgeving voor de preventie van ongevallen en gezondheidsproblemen;
- aanmoedigen van de werknemers en hun vertegenwoordigers om te participeren bij de realisatie van veilige en gezonde werkplaatsen;
- informeren en adviseren van werkgevers en werknemers voor een betere toepassing van de reglementaire en administratieve voorschriften;
- verwittigen van de nationale autoriteiten van de leemtes en tekorten in de reglementaire en administratieve voorschriften.

2.3.2 Operationeel plan

Elk jaar wordt een operationeel plan opgemaakt dat een aantal operationele normen vastlegt.

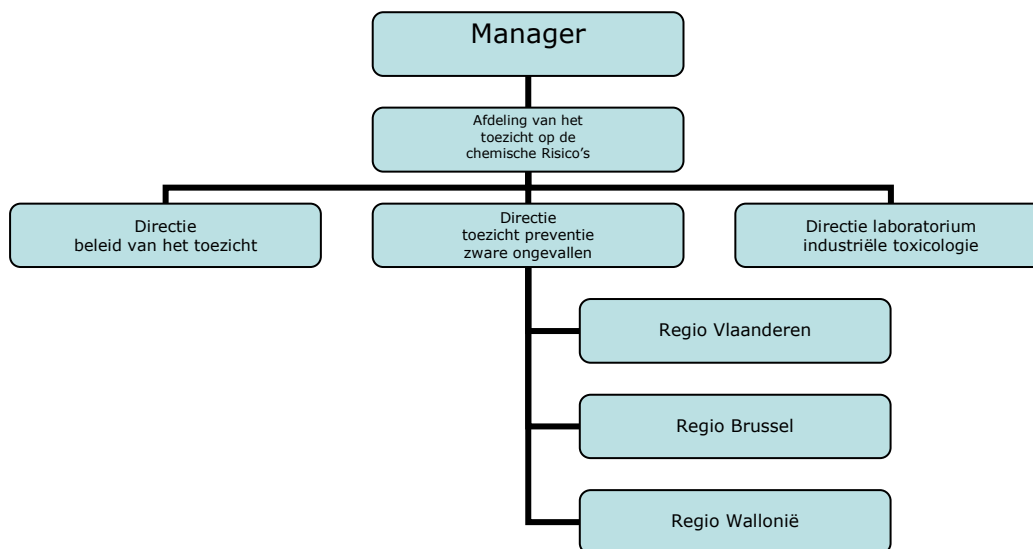
Voor 2012 werden volgende operationele normen vooropgesteld:

- Er worden 250 inspectiebezoeken aan vestigingseenheden en 400 inspectiebezoeken aan tijdelijke of mobiele bouwplaatsen per inspecteur verwacht per fulltime equivalent.
- Minimaal 50% van de beschikbare tijd wordt door de inspecteurs besteedt aan inspectieopdrachten. De resterende tijd gaat naar kennisdeling, opleiding, coördinatie, verplaatsingen en ander overhead activiteiten.
- Van de beschikbare tijd voor inspectie zal maximaal 45% besteedt worden aan administratieve tijd voor dossierbehandeling en bijgevolg minimaal 65% van de tijd in contactmomenten met het publiek (inspectiebezoeken)
- Er zullen een aantal systeeminspecties gebeuren van het dynamisch risicobeheersingssysteem in de ondernemingen pro rato van het aantal inspecteurs niveau A en B.
- In minimaal 80% van de bezoeken zal contact opgenomen worden met de werknemersafgevaardigden
- Minimaal bij 30% van de inspectiebezoeken in onderneming zullen elementen van de samenwerking met de externe dienst voor preventie en bescherming worden gecontroleerd
- Men zal kritisch de samenwerking met de externe diensten voor technische controle bekijken tijdens inspectiebezoeken. Dit moet minstens leiden tot 5 evaluatiedossiers per regionale directie.
- Ook wordt een speciale aandacht besteedt aan de asbestverwijderingswerken en daaraan verbonden laboratoriumonderzoeken. Dit zal ook leiden tot minstens 5 dossiers per regionale directie.

- Pro rato van het aantal inspecteurs zal een uitgebreid synthesrapport gemaakt worden van de opvolging van arbeidsongevalsonderzoek.

In 2010 heeft de algemene directie een haar ISO 9001 certificaat voor de afdeling van het regionaal toezicht behaald voor alle regionale directies. In 2011 zijn de nodige inspanning gedaan via interne en externe audits om dit certificaat te behouden en de kwaliteit van de werking en dienstverlening systematisch te verbeteren..

2.4 Opdracht van de afdeling van het toezicht op de chemische risico's

De afdeling van het toezicht op de chemische risico's (ACR) is belast met de organisatie en uitvoering van inspecties in de zogenaamde Seveso-bedrijven. Dit zijn bedrijven die binnen het toepassingsgebied vallen van de Europese richtlijn 96/82/EG van 9 december 1996, betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (ook wel "Seveso II"-richtlijn genoemd).

Eind 2012 waren er

- **197** (192 einde 2011) "hoge drempel"-bedrijven: dit zijn bedrijven waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in hoeveelheden die gelijk zijn aan of hoger zijn dan de grootste drempelwaarde zoals bedoeld in bijlage I van de Seveso II-richtlijn.
- **181** (190 einde 2011) "lage drempel"-bedrijven: dit zijn bedrijven waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in hoeveelheden die gelijk zijn aan of hoger zijn dan de kleinste drempelwaarde maar lager zijn dan de grootste drempelwaarde (zie bijlage I van de Seveso II-richtlijn).

De identiteit en ligging van deze Seveso-bedrijven kan worden geraadpleegd op de website van de FOD (www.werk.belgie.be) via het pad [Startpagina](#) > [Thema's](#) > [Welzijn op het werk](#) > [Preventie zware ongevallen](#) > [Betrokken ondernemingen](#).

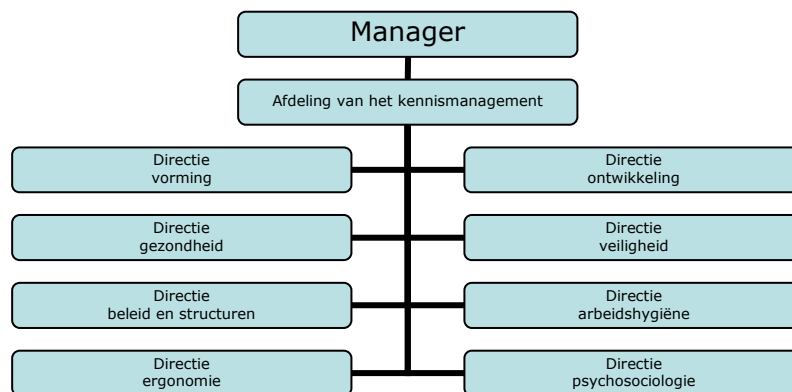
De Seveso II-richtlijn werd omgezet in Belgisch Recht via een samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten. De ACR is belast met een aantal opdrachten die verband houden met de toepassing van dit samenwerkingsakkoord, zoals:

- het beoordelen van de veiligheidsrapporten van de bedrijven;
- het organiseren van de permanente overlegstructuur van de bevoegde Belgische autoriteiten;
- het coördineren van de inspectieteams, bestaande uit inspecteurs van de verschillende bevoegde inspectiediensten.

De afdeling wordt tevens betrokken bij het beheer van eventuele crisissituaties (zoals een chemische ramp of een nucleair ongeval) en zorgt voor de verbinding met het Crisiscentrum van de FOD Binnenlandse Zaken.

Binnen de afdeling bestaat een aparte directie (de directie van het laboratorium voor industriële toxicologie), die beschikt over een chemisch analytisch laboratorium voor het meten van de courante chemische agentia die belangrijk zijn binnen een arbeidshygiënische context. Deze directie ondersteunt de inspecteurs van de regionale directies bij het toezicht op de voorschriften op het gebied van de blootstelling aan chemische agentia, onder andere door het uitvoeren van werkplaatsmetingen en het analyseren van producten en materialen. Het laboratorium organiseert tevens vakbekwaamheidsprogramma's voor laboratoria die actief zijn op het gebied van de chemische arbeidshygiëne. Het neemt zelf ook deel aan laboratorium vergelijkingen om zowel de eigen kwaliteit als deze van andere laboratoria te bewaken en te verbeteren. Het laboratorium onderhoudt contacten met vergelijkbare instituten in het buitenland om deze doelstellingen te bereiken, onder meer door mee te werken aan de normalisatie van meetmethoden.

2.5 Opdracht van de afdeling van het kennismanagement

De afdeling van het kennismanagement is belast met het beheer van de kennis binnen de algemene directie van het toezicht op het welzijn op het werk. Hiervoor werkt ze nauw samen met de beleidsdirectie van de afdeling toezicht op de chemische risico's.

Het begrip "kennis" wordt hier in ruime zin beschouwd, zijnde kennis van de reglementering en de interpretaties en toepassing ervan, de vaardigheden in verband met inspectietechnieken, het ontwikkelen of zoeken van de adequate tools, het in kaart brengen van de processen en zo nodig bijsturen ervan.

De afdeling bestaat uit acht kennisdirecties.

De zes kennisdirecties in de disciplines van het welzijn op het werk, namelijk arbeidsveiligheid, gezondheid, psychosociologie, arbeidshygiëne, ergonomie en organisatorische structuren diepen de inhoudelijke regelgevende kennis binnen hun discipline verder uit en kaderen van de praktische toepassing ervan.

De directie vorming coördineert de verschillende vormingsprogramma's van zowel nieuwe als ervaren personeelsleden, zowel inspecteurs als administratief ondersteunend personeel. Een personeelslid kan naar verschillende kennisniveaus evolueren binnen elke discipline mits het volgen van de nodige opleidingsmodules en het opbouwen van de nodige dossierervaring.

De directie ontwikkeling staat in voor het uitwerken van vernieuwingsprojecten en werkt hiervoor nauw samen met de stafdienst informatie en communicatie technologie maar ook met externe partners.

3 Menselijke middelen

3.1 Personeelscapaciteit (1 januari 2013)

	Inspecteurs (1)					Adm (2)	I/A(3)
	A	B	C	D	Totaal	A/B/C/D	
Centrale diensten	9				9	11	
West-Vlaanderen	6,8	4,8	3		14,6	3,9	3,7
Oost-Vlaanderen	10,3	4	1		15,3	3,1	4,9
Antwerpen	9	5,8	3	1	18,8	4	4,7
Limburg - Vlaams Brabant	10,8	7	3	2	22,8	7,2	3,2
Brussel - Bruxelles	8,8	5,6	3		17,4	3,3	5,3
Hainaut	6	6	1	5	18	7	2,6
Namur - Luxembourg - Brabant Wallon	10	4	3	3	20	5	4,0
Liège	8	8,8	1		17,8	5	3,6
Afdeling regionaal toezicht	69,7	46	18	11	144,7	38,5	3,8
Toezicht op de preventie van zware ongevallen	17,4				17,4	2,8	6,2
Laboratorium voor industriële toxicologie	12				12	1,8	6,7
Afdeling toezicht op de chemische risico's	29,4				29,4	4,6	6,4
Totaal FTE	108,1	46	18	11	183,1	54,1	
Aantal personeelsleden	113	48	18	11	190	60	

(1) Aantal inspecteurs (directiehoofden en management inbegrepen) in FTE (fulltime equivalent)

(2) Aantal administratief personeel (FTE)

(3) Aantal inspecteurs per administratief personeel

3.2 Evolutie sinds 2004

	2007	2008	2009	2010	2011	2102	
Centrale diensten	25,3	23,3	22,3	23,5	22	20	-2
West-Vlaanderen	16,2	19,2	18,2	18,5	17,5	18,5	1
Oost-Vlaanderen	19,3	17,3	16,6	14,8	15,4	18,4	3
Antwerpen	23,3	24,3	23,8	23,8	23,8	22,8	-1
Limburg - Vlaams Brabant	36,1	36,1	36,1	35,2	32	30	-2
Brussel - Bruxelles	15,9	18,9	18,9	18,9	21,7	20,7	-1
Hainaut	27,0	26	26	25	26	25	-1
Namur - Luxembourg - Brabant-wallon	23,8	26,8	25,8	23	25	25	0
Liège	26,0	24,8	24,8	22,8	23,8	22,8	-1
Inspecteurs + directiehoofden	145,0	150,4	148,1	145,1	148,7	144,7	-4
Administratief personeel	42,6	42,6	42,1	36,9	36,5	38,5	2
Totaal afdeling regionaal toezicht	187,6	193,0	190,2	182,0	185,2	183,2	-2
Toezicht op de preventie van zware ongevallen	21,2	21,2	21,2	18,2	21,2	20,2	-1
Laboratorium voor industriële toxicologie	9,8	9,8	14,8	13,8	13,8	13,8	0
Afdeling toezicht op de chemische risico's	31,0	31	36	32	35	34	-1
Totaal FTE	243,9	248	248,5	237,5	242,2	237,2	-5
Aantal personeelsleden	257	262	262	249	254	250	-4

Het aantal personeelsleden is, vergeleken met 2011 verminderd met 4 personen.

3.3 Werkbelasting per inspecteur

Samen met de afdeling chemische risico's verzekert de afdeling regionaal toezicht de controle op de naleving van de arbeidsomstandigheden in 274.436 bedrijven en instellingen die samen 3.816.435 werknemers tewerkstellen. De afdeling chemische risico's telt hiervan 378 bedrijven (197 ondernemingen hoge drempel en 181 ondernemingen lage drempel) onder haar bevoegdheid (zie punt 2.4)

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal vestigingseenheden per grootte en het aantal tewerkgestelde aantal werknemers. De gegevens zijn ontleend aan de laatst beschikbare cijfers (22 april 2012) van de RSZ

<http://www.rsz.fgov.be/nl/statistieken/publicaties/verdeling-van-de-arbeidsplaatsen-naar-plaats-van-tewerkstelling>

	Vestigingseenheden		Totaal van de werknemers	
	Aantal	%	Aantal	%
< 5 jobs	169.783	74,7%	307.901	8%
5-9 jobs	44.011	19,4%	288.101	8%
10-19 jobs	26.003	11,4%	352.103	9%
20-49 jobs	21.035	9,3%	647.140	17%
50-99 jobs	7.550	3,3%	527.925	14%
100-199 jobs	3.702	1,6%	504.823	13%
200-499 jobs	1.703	0,7%	513.987	13%
500-999 jobs	447	0,2%	306.379	8%
1000+ jobs	202	0,1%	368.076	10%
Totaal	274.436		3.816.435	

In de onderstaande tabel zijn het aantal vestigingseenheden en werknemers gegroepeerd per gewest en per regionale directie

	Aantal vestigingseenheden		Aantal werknemers	
	Aantal	%	Aantal	%
Vlaams Gewest	159.356	58%	2.170.097	57%
West-Vlaanderen	34.864	13%	406.251	11%
Oost-Vlaanderen	34.948	12%	463.794	12%
Antwerpen	45.585	17%	666.537	17%
Limburg - Vlaams Brabant	43.959	16%	633.515	17%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	34.462	13%	628.728	16%
Waals Gewest	80.618	29%	1.017.610	27%
Hainaut	26.750	10%	365.834	10%
Namur – Luxembourg – Brabant Wallon	27.999	10%	331.884	9%
Liège	25.869	9%	319.892	8%
Nationaal	274.436		3.816.435	

Dit betekent dat een arbeidsinspecteur bij het regionaal toezicht gemiddeld toezicht houdt op ongeveer 1.900 vestigingseenheden.

Gemiddeld houdt een inspecteur toezicht op het welzijn van zo een 26.000 werknemers.

Hierna volgt een overzicht voor de verschillende regionale directies van het gemiddeld aantal vestigingseenheden en werknemers per inspecteur.

	Aantal vestigingseenheden	Aantal werknemers
Vlaams Gewest	2.229	30.351
West-Vlaanderen	2.388	27.825
Oost-Vlaanderen	2.284	30.313
Antwerpen	2.425	35.454
Limburg - Vlaams Brabant	1.928	27.786
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1.981	36.134
Waals Gewest	1.445	18.237
Hainaut	1.486	20.324
Namur – Luxembourg - Brabant Wallon	1.400	16.594
Liège	1.453	17.971
Nationaal	1.897	26.375

Door het adequaat toewijzen van nieuw aangeworven inspecteurs zal worden getracht om tot een meer evenwichtige verdeling per inspecteur en per regionale directie te komen. Buiten het aantal bedrijven en het aantal werknemers in het ambtsgebied wordt ook nog rekening gehouden met de oppervlakte van de regionale directie zodat de nodige bijkomende verplaatsingstijd wordt gecompenseerd.

4 Activiteitenverslag van de afdeling regionaal toezicht

4.1 Tijdsbesteding van de inspecteurs

4.1.1 Verdeling van alle geregistreerde tijden

Alle inspecteurs (inclusief het directiehoofd) registreren dagelijks hun gepresteerde tijd. Men heeft de keuze uit 12 verschillende types van activiteiten om te registreren (zie beschrijving bijlage 1). Om de totale tijdsregistratie beter in beeld te brengen, zijn de registraties gegroepeerd in 5 kerngebieden waarvan de verdeling is weergegeven in onderstaande tabel.

	2012		2011		2010		2009	
	Uren	%	Uren	%	Uren	%	Uren	%
Inspectieopdrachten	97.390	45%	99.812	45%	101.327	47%	104.182	46%
Overhead inspectieopdrachten	33.871	15%	30.034	14%	30.367	14%	34.897	15%
Nationale opdrachten	14.777	7%	12.406	6%	14.964	7%	13.498	6%
Kennisverwerving	6.458	3%	10.954	5%	8.167	4%	9.327	4%
Coördinatie regionale directie (*)	14.910	7%	17.413	8%	16.789	8%	15.933	7%
Totale geregistreerde tijd	167.406	77%	170.618	77%	171.614	79%	177.837	79%
Saldotijd	51.344	23%	50.882	23%	45.165	21%	47.585	21%
Beschikbare tijd	218.749		221.500		216.780		225.421	

(*) De nieuwe rubriek "coördinatie regionale directie" (geregistreerd via speciale opdracht voor de directie) is de taak van het directiehoofd samen met de coördinatie taken die hij delegeert aan medewerkers.

Toelichting:

- De tijd voor inspectieopdrachten is de som van de tijd besteed aan de verschillende types inspectiebezoeken (aan bedrijven, aan tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, consultatiebezoeken op diverse locaties en bezoeken samen met een collega) en de administratieve tijd ten gevolge van inspectiebezoeken en inspectiedossiers.
- De tijd aan overhead inspectieopdrachten is de som van de tijd die nodig is in de rand van het inspectiegebeuren (dienstvergaderingen en algemene administratieve tijd).
- De tijd voor nationale opdrachten wordt gepresteerd in het kader van nationale projecten (campagnecoördinatie, ICT-ontwikkeling, vertegenwoordiging in nationale en internationale werkgroepen, ...), de netwerkbewaking (externe diensten voor preventie en bescherming, externe diensten voor technische controle, aanvullende vormingen, opleidingsinstituten EHBO, verwijderaars van asbest, labo's, ...) en het meewerken aan dossiers en projecten binnen de afdeling kennismanagement.
- Wanneer effectief opleiding wordt gevolgd dan groeperen we deze investering in kennisverwerving.
- De tijd voor coördinatie van de regionale directie is de tijd die het directiehoofd en de medewerkers besteden aan de leiding van de directie, een inspectieteam, een lokale campagne, vertegenwoordiging van de regionale directie op provinciale of arrondissementele samenwerkingsverbanden, e.d.

- o De saldotijd is het verschil tussen de som van de geregistreerde tijden en de beschikbare tijd (aantal werkdagen met vermindering van de geregistreerde afwezigheden (ziekte, parttime, dienstvrijstelling en verlof).

4.1.2 Tijdsbesteding op het terrein

Een regionale directie moet minstens 50% van zijn beschikbare tijd voor inspectie besteden aan zijn inspectieopdrachten. De tijd voor inspectieopdrachten bestaat uit de tijd (zonder verplaatsingstijd) nodig voor inspectiebezoeken plus de tijd nodig voor het administratief werk verbonden aan deze opdrachten (het aanmaken van inspectieproducten).

Deze beschikbare tijd (in uren) voor inspectie wordt berekend door zijn actieve dagen te verminderen met de tijd besteed aan nationale opdrachten en kennisverwerving.

	2012	2011	2010	2009
Beschikbare tijd	182.604	185.372	180.880	189.828
Geregistreerde tijd voor inspectiebezoeken	51.783	52.116	53.814	57.301
Geregistreerde tijd voor administratief inspectiewerk	45.607	47.695	47.512	46.881
Totaal geregistreerde inspectietijd	97.390	99.812	101.327	104.182
	53%	54%	56%	55%

Om de aanwezigheid op het terrein te maximaliseren werd in het operationeel plan van de afdeling van het regionaal toezicht gesteld om de verhouding van de administratieve tijd ten opzichte van de bezoektijd zo laag mogelijk te houden.

Hoewel het totale aantal inspecteurs relatief constant blijft, verminderd het aantal administratieve medewerkers om budgettaire redenen. Dit betekent dat de inspecteurs meer geconfronteerd met administratieve taken, zodat de inspectie capaciteit afneemt.

	2012	2011	2010	2009
Procentuele verdeling van administratieve inspectietijd ten opzichte van totale inspectietijd	53%	48%	47%	45%

4.2 Inspectiebezoeken

4.2.1 Aantal bezochte werkgevers

Aantal bezoeken	Vestigingseenheden			Tijdelijke of mobiele bouwplaatsen		
	2012		2011	2012		2011
1	5.281	65,9%	5.241	2925	61,8%	2.954
2	1.669	20,8%	1.645	840	17,8%	847
3	512	6,4%	474	372	7,9%	340
4	217	2,7%	238	189	4,0%	184
5	92	1,1%	102	125	2,6%	118
5.10	191	2,4%	138	280	5,9%	265
meer dan 10	54	0,7%	54	216	4,6%	191
	8.016		7.892	4.731		4.899

Dit wordt als volgt gemeten: bij elke bezoek wordt de bezochte KBO-nummer van de bezochte werkgever genoteerd. Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het aantal werkgevers, dat werd bezocht. Het kan natuurlijk gaan over bezoeken aan verschillende vestigingseenheden van werkgevers verspreid over het ganse land.

4.2.2 Aantal bezoeken per fulltime equivalent (FTE)

Als operationele norm wordt gesteld dat per jaar, 250 inspectiebezoeken moeten worden afgelegd per fulltime equivalent (FTE). Een FTE is de totale beschikbare tijd per werkjaar, gestandaardiseerd betekent dit 210 werkdagen van 7,6 uren of 1.596 uren.

Bepaalde inspecteurs en de directiehoofden hebben een aantal andere dan inspectieopdrachten (coördinatieopdrachten, kennisdeling, voordrachten, nationale projecten en volgen van opleidingen) zodat gemiddeld een inspecteur slechts 80% beschikbaar is voor inspectieopdrachten.

Dit betekent dat een gemiddeld inspecteur geacht wordt 200 bedrijfsbezoeken te doen of indien hij uitsluitend tijdelijke of mobiele bouwplaatsen inspecteert 333 werkgevers inspecteert.

Er worden vier types van inspectiebezoeken geregistreerd:

- o aan een vestigingseenheid van een onderneming of instelling;
- o aan een tijdelijke of mobiele bouwplaats met één of meerdere werkgevers;;
- o een consultatie van werkgever, werknemer of een andere betrokkene in het kader van een inspectiedossier, op een andere plaats dan het voorgaande type bezoeken;
- o bezoek met een collega.

Om een realistisch idee te krijgen van het effectief aantal afgelegde inspectiebezoeken worden vanaf 2012 de bezoeken met collega niet meer meegerekend voor het totaal aantal bezoeken voor een regionale directie.

We stellen verder vast dat bij een inspectiebezoek aan een tijdelijke of mobiele bouwplaats meerdere werkgevers betrokken zijn en dat dit dus statistisch moet bijgestuurd worden. Daarom wordt het aantal inspectiebezoeken aan werkgevers op tijdelijk of mobiele bouwplaatsen maar voor 60% meegerekend voor het berekenen van de het aantal afgelegde bezoeken.

Aantal inspectiebezoeken aan vestigingseenheden	13.873
Aantal inspectiebezoeken aan tijdelijke of mobiele bouwplaatsen	14.725
Aantal consultatiebezoek	4.560
Totaal geregistreerde inspectiebezoeken	33.158
Aantal bezoeken per FTE per werkjaar	304

Dit betekent een totaal van gemiddeld 304 (302 in 2011) bezoeken per beschikbaar fulltime equivalent. Dit betekent dat de norm van 250 bezoeken per FTE ruimschoots gehaald is.

Er zijn bijkomend nog 3.237 inspectiebezoeken samen met een collega afgelegd wat 9,8% betekent van het totaal aantal inspectiebezoeken. Het samen afleggen van een bezoek met een collega gebeurt om diverse redenen: een leerproces voor een stagiair, een bezoek dat een specifieke multidisciplinaire aanpak vereist of een bezoek met persoonlijke veiligheidsrisico's.

4.2.3 Analyse van inspectiebezoeken aan vestigingseenheden

4.2.3.1 Indeling van het type bedrijfsbezoeken

In totaal zijn 13.873 (13.555 in 2011) inspectiebezoeken afgelegd aan vestigingseenheden.

Deze bezoeken worden geregistreerd hetzij als algemeen bezoek (meestal proactief), hetzij als specifiek bezoek (reactief bezoek). Een aantal van de bezoeken bevatten zowel een reactief als een proactief deel.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal bezoeken verdeeld volgens het type, de totale tijdsbesteding en de gemiddelde bezoektijd.

Type bezoek	2012			2011		
	Aantal	Tijd (uren)	Tijd per bezoek	Aantal	Tijd (uren)	Tijd per bezoek
Algemeen inspectiebezoek	6.864	11.912	1,7	6.688	11.471	1,7
Gepland opvolgingsbezoek	2.866	4.976	1,7	3.018	5.083	1,7
Audit van het dynamisch risicobeheersingssysteem van de onderneming	349	1.281	3,7	159	541	3,4
Opvolging van een melding van beroepsziekte	27	51	1,9	40	78	2,0
Opvolging van ongevalsonderzoek	1.868	3.446	1,9	1.880	3.325	1,8
Onderzoek van algemene klachten en klachten in verband met ongewenste omgangsvormen	1.748	3.057	1,8	1.559	2.847	1,8
Bijwonen van overlegvergadering	395	945	2,4	477	1.104	2,3
Andere specifieke bezoeken	1.321	1.939	1,5	1.544	2.533	1,6

4.2.3.2 Verdeling van de bezoeken per activiteit van de vestigingseenheid en per gewest

Een volledig overzicht van het aantal bezoeken aan werkgevers per gewest en per activiteitengroep vind men in bijlage 2.

Hieronder de top 10 van de activiteiten die het meest bezocht zijn in België

Code	Activiteitsomschrijving	Vlaams gewest	%	Brussel-hoofdstad	%	Waals gewest	%	België	%
47	Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	526	6,9%	88	11,2%	708	13,0%	1322	9,5%
46	Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen	741	9,7%	33	4,2%	257	4,7%	1031	7,4%
84	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	319	4,2%	173	22,0%	447	8,2%	939	6,8%
43	Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden	470	6,1%	25	3,2%	308	5,7%	803	5,8%
8	Overige winning van delfstoffen	18	0,2%		0,0%	607	11,2%	625	4,5%
25	Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	428	5,6%	4	0,5%	184	3,4%	616	4,4%
85	Onderwijs	228	3,0%	53	6,8%	260	4,8%	541	3,9%
10	Vervaardiging van voedingsmiddelen	369	4,8%	27	3,4%	144	2,6%	540	3,9%
45	Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen	293	3,8%	39	5,0%	158	2,9%	490	3,5%
56	Eet- en drinkgelegenheden	230	3,0%	43	5,5%	168	3,1%	441	3,2%

Voor het Vlaams gewest waren volgende activiteitsectoren ook nog in de top 10

Code	Activiteitsomschrijving	Vlaanderen	%
52	Opslag en vervoer ondersteunende activiteiten	280	3,7%
49	Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen	255	3,3%

Voor het hoofdstedelijk gewest Brussel

Code	Activiteitsomschrijving	Brussel	%
55	Verschaffen van accommodatie	29	3,7%
87	Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting	22	2,8%

Voor het Waals gewest

Code	Activiteitsomschrijving	Wallonië	%
87	Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting	170	3,1%
23	Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten	168	3,1%

4.2.3.3 Aantal inspectieconclusies voor de geïnspecteerde welzijnsrubriek tijdens bezoeken aan vestigingseenheden

Tijdens een inspectiebezoek kunnen diverse welzijnsrubrieken aan bod komen voor inspectie en bespreking.

De inspecteur zal voor elke gecontroleerde rubriek een inspectieconclusie trekken volgens de gradatie zoals onderaan in de tabel weergegeven, evoluerend van positief naar negatief.

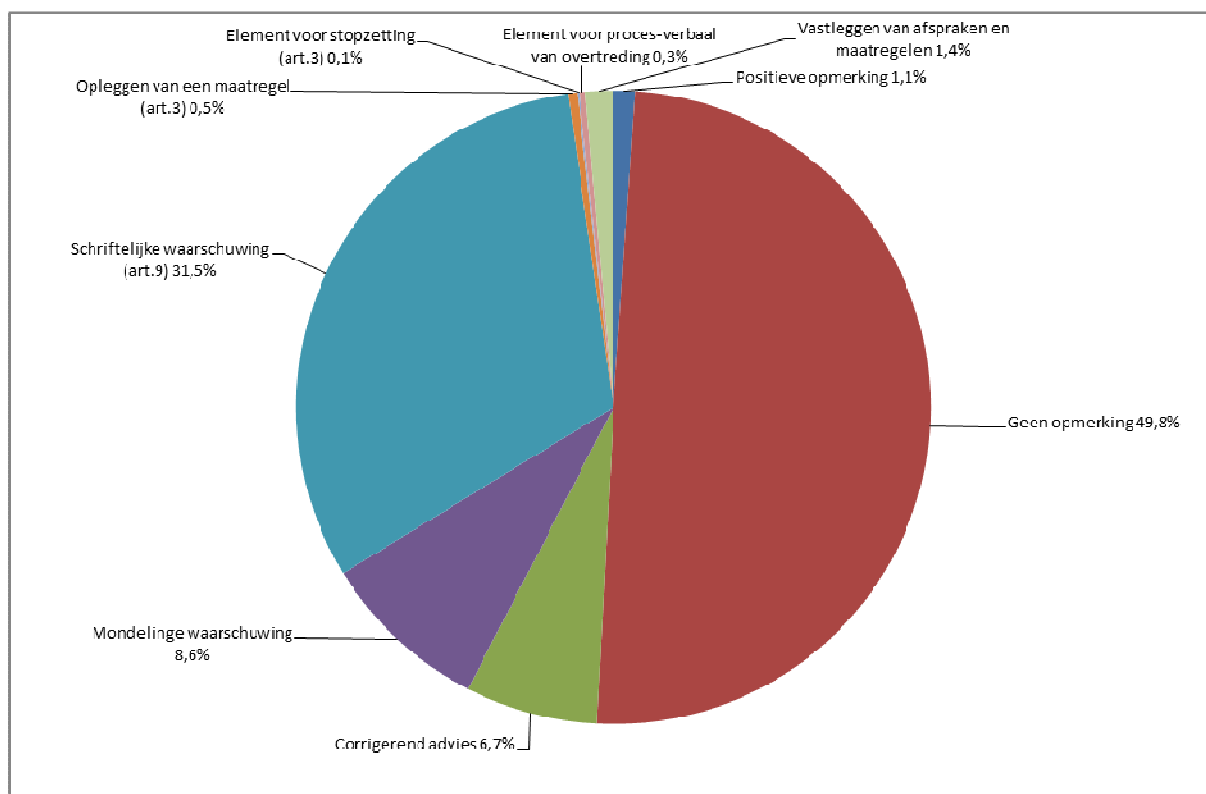
Het zijn deze inspectieconclusies die aanleiding geven tot het opmaken van het uitgaande product naar de werkgever (zie verder). Het is de "worstcase" rubriek die het uiteindelijk producttype zal bepalen. Maar uiteraard worden de vastgestelde minder ernstige inbreuken eveneens vermeld in het schrijven naar de werkgever zodat hij volledig op de hoogte is van de vaststellingen tijdens het inspectiebezoek.

Het volledig overzicht van het aantal inspectieconclusies per type per welzijnsrubriek is te vinden in bijlage 3.

Wanneer tijdens de inspectie voor een rubriek een mondelinge waarschuwing werd gegeven of strengere inspectieconclusie dan beschouwen we dit als een rubriek met een vastgestelde inbreuk. Gemiddeld kwam dit in 42% van de geïnspecteerde rubrieken voor.

De rubrieken die hoger dan deze gemiddelde score zijn:

Rubriek	% vaststelling inbreuken
AM algemeen (machines, aankoop en indienststelling, instructies,..)	59%
ARAB art. 52 (brand), ATEX en ontvlambare vloeistoffen	56%
Keuringen en opvolging van keuringsverslagen (EDTC)	55%
Chemische, kankerverwekkende, mutagene en biologische agentia	53%
TMB en hyperbare omgeving	51%
Geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag	51%
Elektriciteit en elektrische installaties	50%
Organisatie welzijnsbeleid, hiërarchische lijn en dynamisch risicobeheersingssysteem	48%
IDPB en samenwerking EDPB	46%
Werken op hoogte (valgevaar)	43%

4.2.4 Analyse van de inspectiebezoeken aan werkgevers op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

4.2.4.1 Aantal bezoeken

In totaal zijn 14.725 (14.077 in 2011) werkgevers op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen bezocht waaraan in totaal 15.751 uren (15.729 uren in 2011) werden besteed. Dit komt gemiddeld op 1,1 uur per bezoek aan een werkgever (identiek aan voorgaande jaren).

4.2.4.2 Indeling van de bezoeken volgens type bezoek

Een inspecteur zal na zijn inspectie het bezoek registreren als hetzij een algemeen bezoek (meestal proactief) of een specifiek bezoek (reactief bezoek). Er wordt getracht om bij de meeste reactieve bezoeken ook ruimte te maken voor proactieve aspecten.

De onderverdeling in aantallen en tijdsbesteding tussen algemene (deel)inspecties en specifieke (deel)inspecties is opgenomen in onderstaande tabel.

	2012			2011		
	Aantal	Tijd (in uren)	Gemiddelde tijd per bezoek	Aantal	Tijd (in uren)	Gemiddelde tijd per bezoek
Algemene inspectie	12.339	13.047	1,1	11.435	12.776	1,1
Opvolgingsbezoek	1.120	1.065	1,0	1.351	1.130	0,8
Asbestverwijdering	1.131	1.241	1,1	1.080	1.153	1,1
Klachtonderzoek	386	418	1,1	363	394	1,1
Ongevalsonderzoek	338	525	1,6	343	552	1,6
Ander specifiek bezoek	285	288	1,0	253	341	1,0
Overlegvergadering	146	277	1,9	148	330	2,2

4.2.4.3 Indeling van de werkzaamheden op de bezochte tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

Bij elk bezoek wordt door de inspecteur het type van werkzaamheden geregistreerd volgens onderstaande indeling. Onderstaande tabel geeft een overzicht in dalende volgorde van voorkomen van de werkzaamheden op de bezochte bouwplaatsen.

Type van werkzaamheden	2012	2011
Metselwerken en betonwerken	5.659	5.730
Dakwerken	1.911	1.920
Afbraak- en saneringswerken	1.598	1.437
Montagewerken (metaal + beton)	897	969
Overige werkzaamheden in de bouw	1.008	963
Installaties (elektriciteit, sanitair, verwarming, airco,..)	940	800
Grondwerken	512	575
Afwerking: bepleistering, bevloering, schilderwerken	781	545
Wegeniswerken	595	495
Nutsleidingen (rioleringen, gasleidingen, kabels,..)	355	376
Schrijnwerk (binnen- en buitenschrijnwerk)	420	349
Tuinaanleg	39	42
	14.728	14.201

4.2.4.4 Aantal inspectieconclusies voor de geïnspecteerde welzijnsrubriek tijdens bezoeken aan tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

Tijdens inspectiebezoeken kunnen diverse welzijnsrubrieken aan bod komen voor inspectie en bespreking met de werkgever.

De inspecteur zal voor elke rubriek een inspectieconclusie trekken volgens de gradatie zoals onderaan in de tabel vermeld, evoluerend van positief naar negatief.

Het zijn deze inspectieconclusies die aanleiding geven tot het opmaken van het uitgaande product naar de werkgever (zie verder). Het is de "worstcase" rubriek die het uiteindelijk producttype zal bepalen. Maar uiteraard worden de vastgestelde positieve elementen en minder ernstige inbreuken eveneens vermeld in het schrijven naar de werkgever zodat hij volledig op de hoogte is van de vaststellingen tijdens het inspectiebezoek.

Een gedetailleerd overzicht van alle inspectieconclusies is weergegeven in bijlage 4

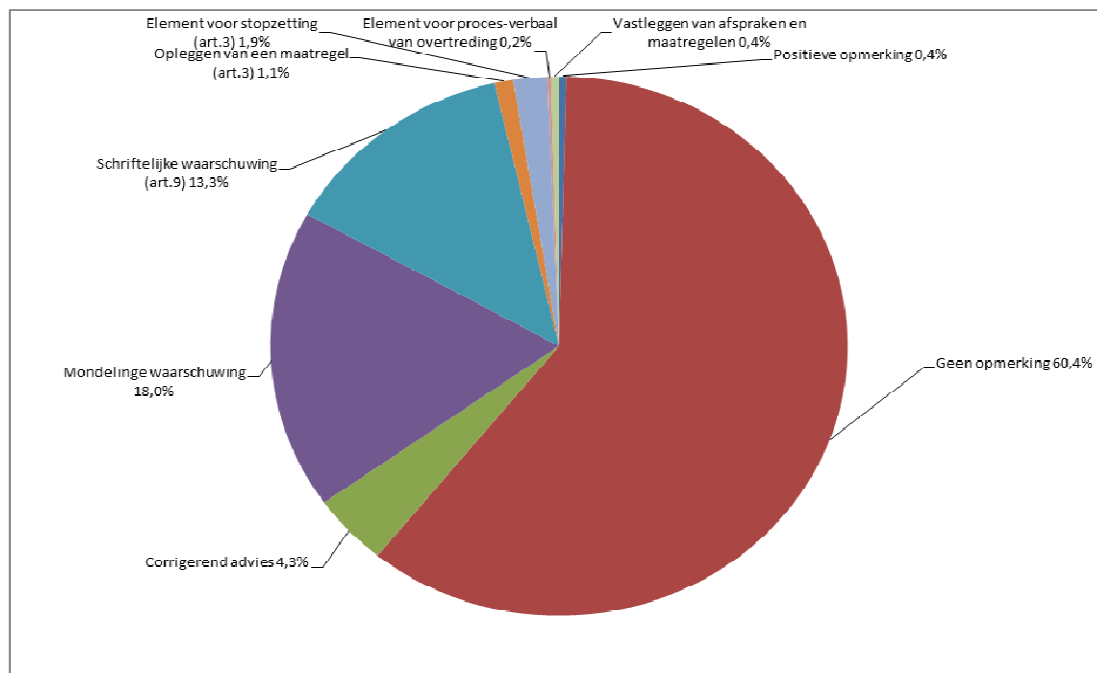
4.2.4.5 Aantal inspectieconclusies bij de verschillende types van werkzaamheden tijdens bezoeken aan tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

Een gedetailleerd overzicht van alle inspectieconclusies is weergegeven in bijlage 5

Als we de inspectieconclusies vanaf de schriftelijke waarschuwing samen met alle nog strengere conclusies samentellen dan is in 39% van de registraties corrigerend opgetreden.

De rubrieken die boven dit gemiddelde scoren zijn en waarbij dus meer dan het gemiddelde inbreuken werden vastgesteld zijn opgesomd in onderstaande tabel:

Rubriek	% vaststelling inbreuken
Overige werkzaamheden in de bouw	47%
Schrijnwerk (binnen- en buitenschrijnwerk)	45%
Dakwerken	45%
Metselwerken en betonwerken	41%
Installaties (elektriciteit, sanitair, verwarming, airco,...)	40%
Afwerking: bepleistering, bevloering, schilderwerken	40%

4.3 Specifieke dossiers

4.3.1 Klachten over welzijn op het werk met uitzondering van ongewenste omgangsvormen

4.3.1.1 Aantal klachten

Er zijn 1.433 (1.385 in 2011) algemene klachtendossiers geopend. Dit is een stijging van 3,5% (of 48 klachten).

4.3.1.2 Initiators van deze dossiers

Een dergelijk dossier kan worden geïnitieerd door diverse partijen. De onderstaande tabel geeft hiervan het overzicht.

Initiator	2012	Vershil	2011
De werknemer	736	61	675
Andere initiators	311	-6	317
Een syndicale organisatie	204	-26	230
De gerechtelijke overheid	59	6	53
Een andere regionale directie	43	7	36
De inspecteur	30	17	13
De werkgever	19	-5	24
Via het centraal bestuur of de beleidscel	11	1	10
Een externe dienst voor preventie en bescherming	8	3	5

Initiator	2012	Vershil	2011
Een interne dienst voor preventie en bescherming	6	-7	13
Een onderaannemer	3	-3	6
Een werkgeversorganisatie	2	-1	3
Uitzendkantoor	1	1	0
Totaal	1.433	48	1.385

4.3.1.3 Doorlooptijd van een dossier

Van deze dossiers moesten 75% afgehandeld zijn binnen de zes weken na indienen van de klacht. Er zijn 1.578 (1.342 in 2011) dossiers afgesloten in 2012 en hiervan zijn er 595 (583 in 2011) of 38% (43% in 2011) afgesloten binnen de zes weken.

Er is rekening gehouden met de wachttijd binnen de doorloop van het dossier. We spreken van een wachttijd in de doorloop van een dossier als hetzij de administratie hetzij de inspecteur moet wachten op informatie van externen om het dossier verder te kunnen behandelen.

4.3.1.4 Anonieme klachtendossiers

9,6% (14% in 2011) van de klachten betreffende de arbeidsomstandigheden, zijnde 142 (196 in 2011) klachten, werden anoniem ingediend.

4.3.1.5 Indeling van de algemene klachten betreffende arbeidsomstandigheden naar de diverse onderwerpen van de wetgeving

Na onderzoek van de klacht wordt door de inspecteur aangeduid of de ingediende klacht effectief gegrond was of niet.

In onderstaand overzicht vindt men het aantal rubrieken dat voorkwam bij de klachten (meerdere rubrieken per klacht mogelijk) en het aantal van deze rubrieken die door de inspecteur als gegrond werden beschouwd.

Rubrieken	2012			2011		
	Aantal	Met vaststelling van inbreuken		Aantal	Met vaststelling van inbreuken	
1. Welzijnswet	154	65	42%	221	78	35%
2. Welzijnsbeleid	103	63	61%	108	58	54%
3. Gezondheidstoezicht	101	42	42%	126	65	52%
4. Interne dienst voor preventie en bescherming op het werk	54	37	69%	81	44	54%
5. Externe dienst voor preventie en bescherming op het werk	57	22	39%	82	36	44%
6. Externe dienst voor technische controle	10	6	60%	15	8	53%
7. Comité preventie en bescherming op het werk	35	17	49%	41	21	51%
8. Veiligheid- en gezondheidssignalering	41	20	49%	29	20	69%
9. Bescherming tegen tabaksrook	76	33	43%	57	28	49%
10. Opslagplaatsen ontvlambare vloeistoffen	17	13	76%	8	6	75%
11. Ruimten met explosieve atmosfeer	10	9	90%	14	11	79%
12. Tijdelijke en mobiele bouwplaatsen	99	40	40%	101	52	51%
13. Omgevingsfactoren en fysische agentia	173	72	42%	150	88	59%
15. Chemische agentia	71	40	56%	75	52	69%
16. Kankerverwekkende agentia	48	18	38%	40	20	50%
17. Biologische agentia	6	3	50%	7	4	57%
18. Arbeidsmiddelen	84	44	52%	108	63	58%

Rubrieken	2012			2011		
	Aantal	Met vaststelling van inbreuken		Aantal	Met vaststelling van inbreuken	
19. Beeldschermen	3		0%	4	2	50%
20. Mobiele arbeidsmiddelen	24	15	63%	26	18	69%
21. Arbeidsmiddelen voor hijsen of heffen/liften	33	18	55%	25	17	68%
22. Werkzitplaatsen en rustzitplaatsen	24	10	42%	29	19	66%
23. Werken op hoogte	87	46	53%	69	50	72%
24. Werkkledij	57	28	49%	74	33	45%
25. persoonlijke beschermingsmiddelen	105	49	47%	104	60	58%
26. Moederschapsbescherming	6	3	50%	11	6	55%
27. Stagiairs en jongeren	2	2	100%	4	4	100%
28. Uitzendarbeit	9	8	89%	4	2	50%
29. Manueel hanteren van lasten	20	12	60%	25	14	56%
30. Nachtarbeid en ploegendienst	3	2	67%	2	2	100%
31. Algemeen reglement op elektrische installaties	52	43	83%	47	40	85%
32. Brandpreventie (ARAB art. 52)	69	50	72%	72	47	65%
33. Sociale voorzieningen	114	68	60%	164	104	63%
38. Psychosociale belasting met uitzondering van ongewenste omgangsvormen	13	8	62%	48	17	35%
Totaal	1.760	906	51%	1.971	1.089	55%

Commentaar:

- Dit totaal groter dan het aantal dossiers in rubriek 4.3.1.1 wat betekent dat diverse klachten handelen over meerdere rubrieken.
- We constateren dat slechts bij 51% (2011: 55%) van de betrokken rubrieken door onze inspecteurs effectief inbreuken worden vastgesteld door onze inspecteurs en er ook corrigerende maatregelen zijn voorgesteld aan de bedrijven.

4.3.2 Klachten ongewenste omgangsvormen

4.3.2.1 Aantal klachten

Er zijn 492 (in 2011: 590) klachtendossiers geopend betreffende ongewenste omgangsvormen waarvan:

- 456 (in 2011: 528) klachten inzake pesterijen
- 44 (in 2011: 81) klachten in verband met geweldpleging
- 36 (in 2011: 33) klachten van ongewenst seksueel gedrag
- 10 (in 2011: 15) klachten op grond van discriminatie

Het totaal hiervan is 546 (in 2011: 657), wat betekent dat er dossiers zijn die melding maken van meerdere types van klachten van ongewenste omgangsvormen.

Commentaar:

Het aantal klachten is zoals vorig jaar andermaal gedaald met 98 klachten.

4.3.2.2 Initiators van deze dossiers

Een dergelijk dossier kan en zal in vele gevallen geïnitieerd worden door de klager zelf of een collega, maar ook dan zal een vragenlijst worden overgemaakt aan het vermeende slachtoffer.

Een volledig overzicht van de verschillende initiators is opgenomen in onderstaande tabel.

Type initiator	2012	2011
De werknemer	335	416
De gerechtelijke overheid	105	110
Andere initiators*	21	21
Een syndicale organisatie	11	16
Andere regionale directie	5	7
De inspecteur	4	4
De werkgever	3	6
Een externe dienst voor preventie en bescherming	3	4
Via het centraal bestuur of de beleidscel	3	5
De interne dienst voor preventie en bescherming	2	1
Eindtotaal	492	590

* Andere initiators kunnen zijn: collega's, familieleden, ...

4.3.3 Aantal afgesloten klachtendossiers

In totaal zijn er 1.807 (in 2011: 1.908) klachtendossiers geopend in 2012 terwijl er 2.151 (in 2011: 1.948) zijn afgesloten. Dit betekent dat een deel van de mogelijke achterstand van open dossiers is opgehaald.

4.3.4 Opvolging van het onderzoek van ernstige arbeidsongevallen.

4.3.4.1 Aantal geïnitieerde dossiers

Een dossier kan in de regionale directie op de volgende drie wijzen worden geïnitieerd:

- ontvangst van de onmiddellijke melding van een zeer ernstig ongeval;
- ontvangst binnen de 10 dagen (of later) na het ongeval van een omstandig verslag betreffende het onderzoek en het daaruit voortvloeiende actieplan van de werkgever;
- raadplegen van de gegevensbank van het Fonds voor Arbeidsongevallen met de vaststelling dat van een aantal ernstige arbeidsongevallen geen omstandig verslag is ontvangen. Deze worden dan opgevraagd bij de betreffende werkgever.

Omwille van de beperkte inspectiecapaciteit worden de selectiecriteria hier beperkt tot de ongevallen die aanleiding geven tot een tijdelijke arbeidsongeschiktheid van minstens 15 dagen en/of een blijvende arbeidsongeschiktheid van minstens 5%.

Het consulteren van de gegevensbank van het Fonds voor Arbeidsongevallen levert bijkomend 1.491 (1.693 in 2011) aanvullende dossiers ten opzichte van de spontaan ontvangen omstandige verslagen van de ernstige arbeidsongevallen.

Hieronder een overzicht van de geopende dossiers met indicatie van de initiator.

Type initiator	2012	2011
De werkgever	3.163	3.203
Via de lijsten van de Fonds voor Arbeidsongevallen	1.491	1.693
De interne dienst voor preventie en bescherming	408	420
De gerechtelijke overheid	271	301
De externe dienst voor preventie en bescherming	80	126
De inspecteur	76	66

Type initiator	2012	2011
Een andere regionale directie	48	42
Het uitzendkantoor	25	40
De gebruiker van de uitzendkracht	10	9
Een andere initiator (*)	64	108
	5.636	6.008

(*) Onder "andere initiator" is verstaan: onderaannemers, werkgeversorganisaties, werknemers, vakbonden, externe diensten voor technische controle, centraal bestuur en andere.

4.3.4.2 Aantal afgesloten dossiers

In 2012 zijn er 6.073 dossiers betreffende (ernstige) arbeidsongevallen afgesloten. Dit is dus 108% van het aantal geopende dossiers wat betekent dat er achterstand is van openstaande dossiers is ingelopen in 2012..

4.3.4.3 Opmaak van het omstandig verslag

Een omstandig verslag bevat:

- het onderzoek van een ernstig arbeidsongeval met aanduiding van de primaire, secundaire en tertiaire oorzaken;
- de voorgestelde preventiemaatregelen door de interne of externe preventiedienst;
- het actieplan van de werkgever voor uitvoering van deze voorgestelde maatregelen.

Van de ontvangen omstandige verslagen zijn 32% (tegenover 35% in 2011) afkomstig van een EDPB en 68% (tegenover 65% in 2011) van de IDPB van de 50% van de rapporten waarbij dit kon worden gedetermineerd.

4.3.4.4 Gemiddeld aantal dagen tussen de datum van het ongeval en het ontvangen van het omstandig verslag

Van de 5.636 geopende dossiers zijn er slechts 4.507 dossiers weerhouden om dit gemiddelde te berekenen (dossiers zonder ongeval-datum en zonder ontvangen omstandig verslag en waarvan de data onwaarschijnlijk waren, zijn geschrapt)

Het gemiddeld aantal dagen na het ongeval dat het omstandig verslag is binnengekomen is 42 dagen (1 dagen minder dan in 2011)

Wanneer we echter de dossiers opsplitsen in dossiers die we rechtstreeks ontvangen van de werkgever of andere partijen en dossiers die we openen via de bevraging van het Fonds voor Arbeidsongevallen, dan is daartussen een significant verschil. Bij dossiers die we rechtstreeks ontvangen (3.617 dossiers gebruikt voor de berekening) is het gemiddelde aantal dagen = 34 (33 in 2011) en voor de dossiers die we ontdekken via het FAO is het gemiddeld aantal dagen = 73 (81 in 2011).

Conclusie: het aantal dagen voorzien in de regelgeving, namelijk 10, wordt in praktijk helemaal niet gehaald.

4.3.4.5 Aantal dossiers met een uitzendkracht als slachtoffer

5,6% van de onderzochte omstandige verslagen hebben betrekking op het ongeval van een uitzendkracht. Dit zijn 316 dossiers (tegenover 377 in 2011).

4.3.5 Overzicht van de andere dossiers

Buiten de in de vorige punten beschreven dossiers worden volgende types dossier geregistreerd in het systeem.

Niet alle geopende dossiers zijn al afgesloten in 2011 en bij het aantal afgesloten dossiers zijn er een deel bij die al geopend zijn een voorgaand jaar.

Omschrijving		Aantal geopende dossiers		Aantal gesloten dossiers	
		2012	2011	2.012	2011
1 - Bedrijven – controlebezoeken	Een inspectiebezoek aan een vestigingseenheid van een onderneming kan proactief zijn of een opvolgingsbezoek zijn. Wanneer een product wordt aangemaakt wordt hiervoor een dossier geopend.	3.054	3.186	3.606	3.327
2 - Bouwwerven - controlebezoeken	Gelijkaardig aan type 1 maar dan naar aanleiding van een bezoek aan een tijdelijke of mobiele bouwplaats	3.156	3.120	3.325	3.238
3 - Asbest – meldingen en werven	Het verwijderen van asbest dient te worden gemeld aan onze diensten en de bezoeken en aangemaakte producten naar aanleiding van de inspecties worden opgenomen in dit dossier	2.316	2.107	2.355	2.123
4 - Meldingen (begassing...)	Voor bepaalde andere meldingen worden ook dossiers geopend maar slechts een deel geeft effectief aanleiding tot een reactief bezoek	4.222	3.318	4.236	3.187
5 - Odrachten gerechtelijke overheden	Bij vragen vanuit de gerechtelijke overheid wordt een dossier type 5 geopend	554	553	603	593
6 - Ioniserende stralingen	Er dienen een aantal controles te gebeuren in het kader van de risico's veroorzaakt door ioniserende stralingen en deze geven aanleiding tot opening van dit dossier	578	929	848	995
7 - Zonerings	Gebruik van elektrische installaties in explosieve omgeving vraagt een beschreven preventieve aanpak van zonerings en gebruik van aangepast constructiemateriaal. De inspectie dient deze dossiers voorlopig nog te valideren.	1	4	32	52
8 - Beroepsziekten (onderzoeken)	Sommige meldingen van beroepsziekten geven aanleiding voor een onderzoek ter plaatse en het openen van een specifiek dossier	19	37	23	34
9 - Beroep tegen beslissing arbeidsarts	Er kan een beroep worden ingesteld tegen de beslissing van de arbeidsarts en dit geeft aanleiding tot opening van dit dossier.	86	76	97	87
10 - Erkenningen, vergunningen & afwijkingen	Voor bepaalde activiteiten dient men te worden erkend of moet een afwijking worden aangevraagd. Regionaal toezicht dient het advies aan te leveren binnen dit erkenning- of afwijkingdossier.	210	192	225	194
11 - Andere - intern FOD	De andere interne dossiers worden gegroepeerd onder type 11	380	352	410	385
12 - Andere - extern FOD	De andere externe dossiers worden gegroepeerd onder type 12	1.642	280	1.688	352
13 – Informatieaanvraag	Dit type is een reactie op een informatievraag	991	867	981	850
14 – DYRIB	Het dossier bevat alle elementen die te maken hebben met dit type inspectie, namelijk het auditeren van een onderneming betreffende haar dynamisch risicobeheersingssysteem.	136	69	120	49
15 - Meting door Labo	In bepaalde gevallen laat een regionale directie metingen uitvoeren door ons laboratorium industriële toxicologie van de afdeling toezicht op de chemische risico's	24	18	26	18
		17.369	15.108	18.575	15.484

4.4 Overzicht van de aangemaakte producten in het kader van de diverse dossiertypes

Het werken met inspectieproducten richt de aandacht op de klanten. Het accent ligt daardoor op de behoeften van de buitenwereld en zijn steeds hogere verwachtingen met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening.

De benadering is dat de inspecteurs al hun activiteiten, de tijdens deze activiteiten gemaakte vaststellingen en de hieruit voortvloeiende inspectieconclusies registreren en deze gebruiken voor het aanmaken van hun product.

De inspecteurs registreren hun activiteiten in het voorziene universeel registratiesysteem en het bedrijfsbureau registreert de aangemaakte producten in het dossierregistratiesysteem bij de verzending van de documenten. Via dit systeem kan het bedrijfsbureau ook het verloop van de verschillende dossiers opvolgen.

Een product van de inspectie is te omschrijven als "een document (verslag, brief, mail, fax...) waarmee direct of indirect een door beleid of regelgeving bepaald maatschappelijk effect wordt nagestreefd". Het materiaal spoor kan een intern document zijn (bv. een activiteiten- of expertrapport) of een uitgaand document. Het zijn vooral de uitgaande documenten die worden geregistreerd.

Uit praktische overwegingen is gekozen om aan elk type product een nummer toe te kennen zodat een verkorte benoeming kan gebeuren.

De producten van de groep 100 zijn materiële sporen van de opmerkingen die werden overgemaakt aan de klant. Ze hebben naarmate het verhogen van het nummer een meer repressief karakter. Het is in functie van de samenvatting van de verschillende inspectieconclusies dat de inspecteur het type product bepaalt.

De producten van de groep 200 hebben meer te maken met de administratieve behandeling van een dossier.

De groep 300 zijn producten die direct verband houden met onze toezichtopdrachten, maar die verder gaan dan louter de vaststellingen en de maatregelen in relatie met de inspecties (zie 100-reeks). Het gaat over dossiers waarvoor een zekere expertise in een bepaald domein is vereist (bv. ongevallenanalyse, erkenningen,...). De betrokken inspecteur analyseert de situatie of het dossier en stelt hiervan een verslag op (indien vereist met zijn persoonlijk advies). Niet alle producten uit de 300-groep moeten het voorwerp uitmaken van een communicatie naar buiten, echter enkel de uitgaande producten (of hun begeleidende brieven) worden opgenomen in het registratiesysteem.

Een korte beschrijving van de verschillende producten vindt men in bijlage 3 van dit jaarverslag.

4.4.1 Aantal gerealiseerde producten per type dossier

Het volledig overzicht van alle producten is weergegeven in bijlage 4

4.4.2 Aantal gerealiseerde productgroepen per type dossier

Het volledig overzicht van het aantal dossiers met het corresponderend aantal producten per productgroep is weergegeven in bijlage 5

Commentaar:

- Onze inspectiedienst heeft een adviserende, controlerende en repressieve opdracht. Het onderscheid tussen deze drie kernopdrachten dient zich ook te reflecteren in de producten die worden opgesteld naar aanleiding van de controlebezoeken. Ze worden gegroepeerd in inspectieproducten, informatieproducten en expertproducten die vaak als inhoudelijk advies worden overgemaakt bij een ander product, aan het directiehoofd, het hoofdbestuur of aan de algemene directie humanisering van de arbeid;
- 25% van de aangemaakte producten zijn schriftelijke waarschuwingen na inspectiebezoeken;
- 15% van de aangemaakte producten vragen naar bijkomende inlichtingen, hiervan is dit in 10% van de gevallen bij ernstige arbeidsongevallen;
- 12% van de aangemaakte producten doen een kennisgeving aan werkgevers en werknemers naar aanleiding van een inspectiebezoek, een ernstig arbeidsongeval of een verzoek om tussenkomst (vaak een klacht);
- 6,5% van de aangemaakte producten zijn de meest repressieve producten (producten 106 tot 109): opleggen en vastleggen van afspraken en maatregelen, stopzetten van activiteiten en opmaken van processen verbaal van overtreding. Deze werden voor 39% opgesteld naar aanleiding van een inspectiebezoek aan een tijdelijke of mobiele bouwplaats. Voor 23% werden deze producten opgemaakt naar aanleiding van een onderzoek van een ernstig arbeidsongeval. 17% van de repressieve zijn gemaakt naar aanleiding van een inspectiebezoek aan een vestigingseenheid en 10% naar aanleiding van een verzoek tot tussenkomst (vaak een klacht).

4.4.3 Gevolgen van processen-verbaal van overtreding in de loop der jaren

Na het opmaken van een proces-verbaal van overtreding wordt dit simultaan overgemaakt aan de overtreder, de arbeidsauditeur of procureur des Konings (al naargelang het geval), het hoofdbestuur van de algemene directie en de afdeling van de juridische studiën, de documentatie en de geschillen van onze federale overheidsdienst.

De ontvangen processen-verbaal worden geregistreerd in een informaticasysteem GINAA waarin ook de opvolging van het dossier wordt gedaan tot de finale uitspraak.

De opvolging gebeurt per geregistreerde inbreuk.

In onderstaande tabel is de situatie op 21 mei 2013 weergegeven wat de afhandeling van de geregistreerde inbreuken betreft vanaf 2005.

Jaar	tot 2009		2010	%	2011	%	2012	%	TOT	%
Aantal inbreuken ge verbaliseerd door de inspectiediensten TWW	5.180	100%	908	100%	826	100%	705	100%	7.619	100%
Aantal inbreuken die strafrechtelijk werden vervolgd of waarvoor een minnelijke schikking werd betaald	1.708	33%	224	25%	205	25%	130	18%	2.267	30%
Aantal inbreuken in afwachting van de definitieve beslissing van de Arbeidsauditeur	970	19%	214	24%	263	32%	435	62%	1.882	25%
Aantal inbreuken die door justitie werden geseponneerd en voorgelegd werden aan de dienst administratieve geldboeten	2.502	48%	470	52%	358	43%	140	20%	3.470	46%
Aantal inbreuken die zonder gevolg werden gelaten door de dienst administratieve geldboeten	619	26%	50	15%	22	13%	0	-	691	24%
Aantal inbreuken waarvoor een administratieve geldboete werd opgelegd	1.740	74%	275	85%	147	87%	0	-	2.162	76%
Aantal inbreuken die nog behandeld worden door de dienst administratieve geldboeten	143	6%	145	31%	189	53%	140	100%	617	18%

Bemerkingen:

- De cijfers voor 2012 zijn nog niet volledig omdat vooraleer men de inbreuken inzake welzijn kan inbrengen in GINAA deze door de afdeling van de juridische studiën, de documentatie en de geschillen moeten worden geïdentificeerd (voor andere materies gebeurt dit rechtstreeks door de griffie) en momenteel is er enige achterstand bij het aanduiden van de inbreuken.
- Van het totaal (7.619) van de geregistreerde inbreuken in GINAA hebben er slechts 30% (idem in 2011) geleid hebben tot een strafrechtelijke vervolging of een minnelijke schikking door het arbeidsauditoraat.
- Voor 25% (26% in 2011) van deze geregistreerde inbreuken wacht de dienst van de administratieve geldboeten nog op een uitspraak van de arbeidsauditeur.
- Een andere vaststelling is dat er voor de inbreuken die door de arbeidsauditeur werden geseponneerd, er 76% (78% in 2011) van de behandelende inbreuken door de dienst van de administratieve geldboeten, effectief een boete kregen opgelegd.
- De achterstand bij de behandeling door de dienst van de administratieve geldboeten is gedaald tot 18% (617 inbreuken op een totaal van 3.470)(26% in 2011).

TWW zal einde 2013 instappen in het moderniseringsproces van ePV. Dan zullen de gegevens veel betrouwbaarder zijn omdat de inspecteurs die een elektronisch PV opmaken enkel kunnen kiezen uit gecodificeerde inbreuken en dit zo rechtstreeks in het systeem wordt ingevoerd.

5 Activiteitenverslag van de afdeling van het toezicht op chemische risico's

5.1 Activiteiten in verband met het toezicht in de Seveso-bedrijven

5.1.1 Inspectieopdrachten

In 2012 werden 617 inspecties uitgevoerd. 462 inspecties hadden betrekking op het onderzoek van de preventiesystemen in de Seveso-bedrijven, zoals voorgeschreven bij art. 18 van de Seveso II-richtlijn.

5.1.1.1 Inspectiecampagnes

5.1.1.1.1 Campagne contractoren

In de Seveso-bedrijven worden veel activiteiten uitbesteed aan contractoren. Dit gebeurt enerzijds voor dagdagelijkse activiteiten (niet core business) zoals reiniging, onderhoud, bewaking, monsternames, veiligheidswachten en anderzijds tijdens de tussenkomsten van zeer veel externe werknemers en bedrijven bij shutdowns, evenals op werven van tijdelijke of mobiele bouwplaatsen en ook nog bij asbestverwijdering.

In de jaarlijkse inspectieplanning worden daarom eveneens proactieve inspecties opgenomen die speciaal gericht zijn op de werkomstandigheden van contractoren.

In 2012 werden in dit kader 69 contractorinspecties uitgevoerd, alsook 12 inspecties van tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

Enkele vaststellingen zijn hieronder weergegeven:

- Het werkvergunningstelsel blijft een belangrijk aandachtspunt. Zo worden er soms omwille van de eenvoud, langlopende en te vaag omschreven werkvergunningen afgeleverd, waardoor de uitvoerders geen overzicht meer hebben van de potentiële gevarensituaties en de specifiek te treffen preventiemaatregelen. Soms omvatten de werkvergunningen enkel de preventiemaatregelen die door de contractor moeten genomen worden eigen aan de omstandigheden in het bedrijf, maar geen preventiemaatregelen die moeten genomen worden door de contractor eigen aan zijn werkzaamheden. De werknemers vertrouwen uitsluitend op de verplichte persoonlijke beschermingsmiddelen van de werkvergunning van de expert/opdrachtgever. Hierdoor wordt soms vastgesteld dat er onvoldoende persoonlijke beschermingsmiddelen gedragen worden.
- Orde en netheid zijn een terugkerend aandachtspunt en levert bijkomende risico's in verband met struikelen en vallen op.
- De kennis van de alarmsignalen en de verzamelplaatsen door de werknemers van de contractoren op het terrein is soms onvoldoende, ondanks de informatie van de opdrachtgever aan de geregistreerde bezoekers en contractorwerknemers via bv. een informatieblad of een opleiding.
- Tijdens de inspecties wordt regelmatig vastgesteld dat de periodieke inspectieverslagen van hefwerktuigen (bv. hoogwerkers en schaarliften) en van veiligheidsharnassen niet op de werf aanwezig zijn. Vele toestellen blijken gehuurd bij gespecialiseerde verhuurders en tijdens de inspectie moet steeds bij deze verhuurders worden geïnformeerd naar de vereiste keuringsverslagen.
- Er worden nog tekortkomingen vastgesteld in verband met steigers. Deze hebben soms te maken met losliggende planken, voor verbetering vatbare toegang (in steiger/buiten steiger/onvoldoende oversteek toegangsladder/gevaarlijk uitstekende delen), met het ontbreken van de juiste informatie als er "stellingkaarten" worden gebruikt (periodiciteit van de controle, bevoegd persoon).
- Op de werven blijken zeer veel anderstaligen aanwezig te zijn, terwijl ook de taalkennis van de hiërarchische lijn van de contractoren op de werf soms ook te beperkt is. Dit bemoeilijkt de inspectie en eveneens de communicatie over en weer tussen de aanwezige partijen/werkgevers.
- De kennisgevingen van tijdelijke of mobiele bouwplaatsen kunnen nog steeds op meerdere manieren gebeuren. Als deze via de website van de sociale zekerheid

gebeuren worden niet altijd de nodige luiken aangeduid, zodat export naar DUC niet altijd klopt.

- Een terugkerende opmerking is dat bij de inspectie op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen soms wordt vastgesteld dat het veiligheids- en gezondheidsplan van de werf niet altijd actueel gehouden wordt. De risicoanalyses van de contractoren zijn vaak niet gebaseerd op de specifieke risico's van de werf, maar zijn standaardrisicoanalyses van de aanwezige (onder)aannemers die ze voor verschillende werven gebruiken. Het veiligheids- en gezondheidsplan is eerder een opsomming van deze individuele risicoanalyses. Hierdoor komen de interactierisico's weinig of niet aan bod.
- Bij inspecties van asbestverwijderingswerven na kennisgeving aan onze administratie volgens het betrokken koninklijk besluit, blijkt het soms om een totaal saneringsproject te gaan, inclusief afbraak en nieuwbouw. Hierdoor is deze werf eveneens te beschouwen als een tijdelijke of mobiele bouwplaats, inclusief de voorziene instrumenten zoals coördinatoren ontwerp en uitvoering, veiligheids- en gezondheidsplan, coördinatiestructuur etc. Er wordt van deze gelegenheid gebruik gemaakt om ook deze aspecten mee op te nemen in de inspectie.
- Het onderzoek van de omstandige verslagen van ernstige arbeidsongevallen betreft dikwijls ongevallen van contractoren. Onderzoeken gebeurden op eigen initiatief of bv. op vraag van de arbeidsauditoraten na zeer ernstige arbeidsongevallen. Er werd soms vastgesteld dat bij de in gemeenschappelijk overleg voorgestelde preventiemaatregelen om herhaling van ongevallen te vermijden de contractor/werkgever wel zijn beslissingen en actieplan meedeelt, maar de opdrachtgever/Seveso-bedrijf niet voor wat betreft zijn voorgestelde preventiemaatregelen.

5.1.1.1.2 Campagne chemische agentia

In 2012 werd in 13 Seveso-bedrijven een onderzoek uitgevoerd naar het beheersen van de risico's van blootstelling aan chemische agentia. 5 van deze inspectiebezoeken werden gecombineerd met een onderzoek naar de toepassing van de REACH-regelgeving in de bedrijven.

De belangrijkste tekortkomingen die werden vastgesteld zijn hieronder samengevat:

Betreffende veiligheidsinformatiebladen:

- het onvoldoende specificeren van aan te wenden persoonlijke beschermingsmiddelen in veiligheidsinformatiebladen;
- het niet duidelijk vermelden van Belgische grenswaarden in veiligheidsinformatiebladen;
- het niet systematisch evalueren van (gewijzigde) informatie in veiligheidsinformatiebladen en blootstellingsscenario's.

Op het gebied van inventarisatie:

- onvolledige inventarisatie van de aanwezige gevaarlijke producten en risicovolle arbeidsplaatsen;
- het ontbreken van een volledige en actuele lijst van CMR's en een volledig en een actueel register van de werknemers blootgesteld aan kankerverwekkende en mutagene agentia;
- het ontbreken van een volledige databank met veiligheidsinformatiebladen of het onvoldoende beschikken over recente versies van informatiebladen;
- onvoldoende informatiedoorstroming naar de arbeidsarts betreffende de aanwezige chemische (en kankerverwekkende) agentia.

Betreffende risicoanalyse:

- het ontbreken van een degelijke risicoanalyse en specifiek bij het invoeren van nieuwe gevaarlijke stoffen en bij het wijzigen van een proces en/of installatie;
- het ontbreken van jaarlijkse actualisering van risicoanalyses voor blootstelling aan kankerverwekkende agentia;
- het niet betrekken van de arbeidsarts bij de risicoanalyses;
- het niet betrekken van de arbeidsarts bij de invoering van nieuwe producten of projecten;
- het ontbreken van risicoanalyses m.b.t. blootstelling bij contractorwerkzaamheden;

- o een gebrek aan het uitvoeren van preventiemaatregelen die nodig blijken volgens de risicoanalyse.

Betreffende organisatorische preventieve maatregelen:

- o gebrekkige orde, netheid en persoonlijke hygiëne;
- o consumptie van eten en drinken in aanwezigheid van chemische agentia;
- o het bewaren van chemische agentia in verpakkingen voor levensmiddelen;
- o het niet veilig opslaan van chemische agentia.

Betreffende collectieve preventieve maatregelen:

- o het ontbreken van voldoende preventiemaatregelen, zoals op het vlak van afzuiginstallaties;
- o het ontbreken van voldoende controle op de goede werking van afzuiginstallaties;
- o onvoldoende etikettering van leidingen en recipiënten.

Betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen:

- o het ontbreken van een geschikte evaluatie bij de keuze van de persoonlijke beschermingsmiddelen;
- o het niet betrekken van de arbeidsarts bij de keuze van de persoonlijke beschermingsmiddelen;
- o gebrek aan correct gebruik van de persoonlijke beschermingsmiddelen door de werknemers;
- o gebrek aan goede opberging en goed onderhoud van de persoonlijke beschermingsmiddelen;
- o het ontbreken van duidelijke werkinstructies of het onvoldoende aanduiden van de draagplicht van de correcte persoonlijke beschermingsmiddelen.

Betreffende het beheersen van incidenten:

- o een gebrekkige procedure voor incidentenanalyse met betrekking tot chemische agentia;
- o het ontbreken van voldoende duidelijke instructies in geval van accidentele blootstelling;
- o het onvoldoende uitvoeren van controles van nooddouches, oogspoelflessen en oogspoelfonteinens;
- o een tekort aan goed getrainde nijverheidshelpers;
- o de nodige antidota zijn niet aanwezig of zijn niet goed beheerd, nijverheidshelpers zijn onvoldoende op de hoogte betreffende het correct gebruik van aanwezige antidota;
- o het onvoldoende uitvoeren van controles op het EHBO-materiaal;
- o het ontbreken van instructies bij een chemische spill.

Betreffende blootstellingsmetingen:

- o blootstellingsmetingen die onvoldoende worden aangestuurd door de risicoanalyse, te weinig blootstellingsmetingen of geen correct meetprogramma;
- o gebrekkige evaluatie van resultaten van blootstellingsmetingen;
- o gebrekkige betrekking van de arbeidsarts in de organisatie van de blootstellingsmetingen en de evaluatie van de meetresultaten.

Betreffende gezondheidstoezicht:

- o het ontbreken van een opsomming van medische risico's verbonden aan de professionele activiteiten;
- o het gezondheidstoezicht wordt niet ondersteund door de risicoanalyse;
- o een gebrekkige participatie van de hiërarchische lijn bij het bepalen van de risico's waaraan de werknemers worden blootgesteld;
- o geen of gebrekkige opname van accidentele blootstelling in het medisch dossier;
- o geen opname van het risico van het dragen van onafhankelijke adembescherming bij de medische risico's;
- o geen of gebrekkige informatieverschaffing m.b.t. de anonieme resultaten van de biomonitoring.

Betreffende opleiding en informatieverstrekking:

- o een gebrek aan informatie en opleiding (in een herhalingsmatrix) over chemische agentia en het omgaan met chemische agentia voor de werknemers;
- o onvoldoende informatiedoorstroming naar interim-bedrijven i.v.m. risico's betreffende chemische en kankerverwekkende agentia;
- o gebrekkige opvolging van de aanwezigheid van de werknemers tijdens opleidingen.

Onopgeloste kwesties met betrekking tot chemische agentia die stelselmatig naar voren kwamen tijdens deze onderzoeken waren gebreken bij: specifieke informatie in veiligheidsinformatiebladen en de opvolging hiervan, inventarisatie en risicoanalyse, controle op de afzuiginginstallaties en materiaal gebruikt bij accidentele blootstelling, de keuze en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, informatiedoorstroming, de organisatie en evaluatie van blootstellingsmetingen, procedures en afhandeling in geval van incidenten, de betrokkenheid van de arbeidsarts en orde en netheid. Omdat deze gerichte inspecties heel wat tekortkomingen aan het licht blijven brengen, zal deze campagne ook in 2013 worden verder gezet. Tevens zullen een aantal eerder bezochte bedrijven opnieuw bezocht worden om de vooruitgang in het kader van preventie aangaande blootstelling te evalueren.

5.1.1.2 Onderzoek van arbeidsongevallen

5.1.1.2.1 Ernstige arbeidsongevallen

In 2012 werden 253 ernstige arbeidsongevallen gemeld in 113 Seveso-bedrijven. 27 van deze ernstige arbeidsongevallen werden ter plaatse onderzocht. Voor de overige ernstige arbeidsongevallen werd het onderzoek beperkt tot een analyse van het omstandig verslag van de preventiedienst en het opvolgen (bij gelegenheid van een volgend inspectiebezoek) van de uitvoering van de preventiemaatregelen zoals vastgelegd in dit verslag.

72 van deze ongevallen hadden betrekking op een contractor of een andere werkgever die werken uitvoerde in het Seveso-bedrijf. Bij 27 ongevallen was het slachtoffer een uitzendkracht.

Indeling van de ernstige arbeidsongevallen volgens de gevolgen:

Aantal	Gevolgen
0	Dodelijke arbeidsongevallen
17	Ongevallen met een blijvend letsel tot gevolg
236	Ongevallen met een tijdelijk letsel tot gevolg

5.1.1.2.2 Zware chemische ongevallen

In 2012 hebben zich 2 zware ongevallen voorgedaan die beantwoorden aan de criteria van bijlage VI van de Seveso II-richtlijn. De gevolgen van beide ongevallen waren beperkt, zonder slachtoffers en zonder nadelige effecten voor de omgeving. Een kort relaas van deze ongevallen wordt hieronder gegeven:

- Bij de opstart van een eenheid stond nog een ontluchtingsventiel open. Doordat dit pas enkele uren na de opstart werd ontdekt, ontsnapte een grote hoeveelheid brandbare gassen via dit ventiel in de atmosfeer. Gelukkig werden deze gassen niet ontstoken en bleven de gevolgen beperkt tot de emissie op zich.
- Bij het opstarten van een gasturbine gebeurde een explosie in een recuperatieketel. Deze explosie was het gevolg van een slechtwerkende drukregelklep op de gasturbine, die aanleiding gaf tot een gasophoping in de ketel. Er was enkel materiële schade.

5.1.1.3 Onderzoek van klachten

In 2011 werden 16 klachten ingediend, die allemaal in onderzoek werden genomen.

Aantal klachten	Onderwerp van de klacht
2	psychosociale risico's
2	diverse gezondheids- of veiligheidsproblemen
1	blootstelling aan chemische agentia
1	werking van het comité PBW
1	individuele beschermingsmiddelen

Aantal klachten	Resultaat van het onderzoek
3	Geground
2	gedeeltelijk geground
2	Ongegrond
0	nog in onderzoek

5.1.1.4 Output van de inspectieopdrachten

Aantal	Inspectieproducten
22	Brieven met positieve appreciatie
818	Brieven met vaststellingen, verbeteringsacties en termijnen
2	Formele waarschuwing met aanmaning tot regularisatie
3	Schriftelijke verklaringen met bewijzen van afspraken
0	Oplegging van dwangmaatregelen
3	Pro-Justitia
41	Brieven of rapporten aan andere instanties
27	Verslagen over afwijkingaanvragen en andere adviesaanvragen
916	Totaal

5.1.2 Andere activiteiten

5.1.2.1 Onderzoek van veiligheidsrapporten en kennisgevingen

In 2012 werden 39 veiligheidsrapporten onderzocht en werden 16 kennisgevingen behandeld.

5.1.2.2 Coördinatie, overleg en vertegenwoordiging

De afdeling is belast met het coördineren van de inspecties van alle bevoegde (zowel Gewestelijke als Federale) inspectiediensten die verband houden met het toezicht op de preventie van zware chemische ongevallen in ons land. De afdeling zorgt tevens voor de organisatie van het overleg tussen de Belgische autoriteiten die betrokken zijn bij de preventie en bestrijding van zware ongevallen. Deze opdrachten zijn noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de verschillende overheidsdiensten op een coherente wijze optreden in gans het land. In 2012 heeft de afdeling in totaal 12 van dergelijke overlegvergaderingen georganiseerd.

Daarnaast moet de afdeling instaan voor de vertegenwoordiging van de algemene directie in comités en werkgroepen die verband houden met de preventie van zware ongevallen. In 2012 werd deelgenomen aan 9 vergaderingen.

5.1.2.3 Crisisbeheer

Met het Crisiscentrum van de FOD Binnenlandse Zaken werd samengewerkt voor de praktische uitwerking van noodplannen voor crisissituaties die een nationale coördinatie vragen.

5.1.2.4 Onderzoek en ontwikkeling

Eén van de belangrijkste opdrachten van de dienst houdt verband met het organiseren en uitvoeren van veiligheidsinspecties in de Seveso-bedrijven volgens de vereisten die zijn opgelegd in art. 18 van de "Seveso II"-richtlijn. Zo moeten deze inspecties een *planmatig* en *systematisch* onderzoek omvatten van de systemen die binnen de inrichting worden gebruikt, zowel de systemen van technische aard als deze van organisatorische en bedrijfskundige aard.

Voor het uitvoeren van systematische inspecties heeft de afdeling in de loop der jaren een hele reeks van inspectie-instrumenten ontwikkeld. Sinds 2006 gebeurt de

ontwikkeling van inspectie-instrumenten door werkgroepen waarin verschillende Seveso-inspectiediensten vertegenwoordigd zijn. Vanaf 2010 wordt ook de industrie op een meer formele wijze betrokken bij de ontwikkeling van inspectie-instrumenten. Door de inspectiediensten wordt eerst een zogenaamde discussieversie opgesteld die op de website van de FOD WASO wordt geplaatst. Gedurende ongeveer drie maanden kan iedereen bedenkingen en suggesties overmaken aan de inspectiediensten. De inspraakperiode wordt afgesloten met een overlegvergadering waarop geïnteresseerden hun opmerkingen kunnen bespreken met het team dat het inspectie-instrument ontwikkeld heeft. Na de inspraakperiode wordt het inspectie-instrument afgewerkt en gepubliceerd.

De volgende inspectie-instrumenten werden afgewerkt en gepubliceerd in 2012:

- Noodplanning
- Inspectie en onderhoud
- Diesel

Voor de volgende inspectie-instrumenten werd een discussieversie opgesteld en werd een overlegvergadering met de industrie gepland:

- Beheersen van processtorings
- Uitvoeren van onderhouds- en aanpassingswerken

Verder werd in 2012 gewerkt aan de ontwikkeling van het inspectie-instrument 'Beheersen van degradatie'.

5.2 Activiteiten van het laboratorium voor industriële toxicologie

Het jaar 2012 is een vrij bewogen jaar geweest voor het laboratorium in de zin dat er vaak zeer grote hinder was ten gevolge van de renovatiewerken in de sokkel van de WTC III.

Enkele voorbeelden: onderbrengen van bureaus in containers op het dak met soms zeer moeilijke en onveilige toegang tot de eigenlijke laboratoriumruimten, problemen met ventilatie (onderbreking van ventilatie ook op trekkasten, zonder enige voorafgaande verwittiging, hercirculatie van afgezogen lucht van trekkasten in de laboratoriumruimten,...). Een steeds wederkerend probleem was contaminatie met stof afkomstig van de werf met risico's voor beschadiging van de apparatuur. De nadelige invloed van het stof is ook te merken geweest in de resultaten van de inter laboratoriumvergelijking voor metalen.

De niet permanente verzekering van het secretariaat blijft een probleem.

Daarnaast zijn er de budgettaire beperkingen: de aankoop van verbruiksgoederen verloopt moeizaam en de investeringen in apparatuur zijn zo goed als stilgevallen.

Dit is een ernstige bedreiging voor de continuïteit van de activiteiten op lange termijn.

5.2.1 Werkplaatsmetingen

De volgende metingen (monsterneming + analyse + berekening resultaat) of analyses werden uitgevoerd:

Aantal ⁽¹⁾	Belangrijkst agens ⁽²⁾
25	Asbest in materialen ⁽³⁾
6	Asbest in lucht optische microscopie; hertellingen filters
2	Nanodeeltjes; DSA (deposited area surface in verschillende longcompartimenten)
7	Asbest in lucht (elektronenmicroscopie)
1	Deeltjes die vrijkomen bij het laserprinten
4	Kwarts (siliciumdioxide)
21	Organische stoffen in lucht
3	Ventilatiemetingen aan de hand van het CO ₂ gehalte
1	Blootstelling huid

1	Koolstofnanobuisjes
2	Metalen, lasrook
1	Koolzwart (elementair koolstof en DSA)
1	CO en pyrolyseproducten na brand
1	Ijking thermometers voor regionale directies
1	Lawaai
3	Zelfbeoordeling blootstelling: leegmaken van geïmporteerde containers bij eindgebruikers (eventuele aanwezigheid van residuele fumigantia en stoffen die uit de vervoerde goederen of hun verpakking vrijkomen)

(¹) = aantal afgewerkte dossiers. Het volume per dossier kan verschillen: zo kan een dossier slaan op één monster of op meerdere monsters. Voor metingen in bedrijven wordt meestal een voorafgaand bezoek afgelegd (voor het bekijken van werkplaatsfactoren, selectie van werknemers voor de monsterneming, selectie van de te meten agentia,..). Waar relevant worden de veiligheidsinformatiebladen gecontroleerd.

(²) per dossier kunnen meerdere agentia voorkomen (bijvoorbeeld organische dampen en stof)

(³) analyse van asbest in materialen: de standaardtechniek hiervoor is polarisatiemicroscopie met dispersiekleuring. Voor moeilijke monsters wordt analytische elektronenmicroscopie gebruikt, eventueel aangevuld met X-stralendiffractie. Hierin is eveneens begrepen: de validatie van de samenstelling van de monsters voor het vakbekwaamheidsschema asbest in materialen.

De aanvragen voor metingen zijn afkomstig van de regionale directies van het Toezicht op het Welzijn op het Werk, van de eigen afdeling, van andere overheidsdiensten of van de interne dienst voor preventie en bescherming. Ongeveer de helft van de metingen kaderden in een campagne.

5.2.2 Laboratoriumvergelijkingen

Het laboratorium neemt deel aan de volgende vakbekwaamheidsschema's (proficiency testing schemes):

- WASP (metalen algemeen): 4 ronden per jaar;
- AIMS (asbest in materialen): 3 ronden per jaar.
- WASP (lasrook): nu opgenomen in algemeen schema voor metalen
- AFRICA (vezeltellingen): 2 ronden per jaar.

WASP (Workplace Analysis Scheme for Proficiency) en AIMS (Asbestos In Materials Scheme) zijn vakbekwaamheidsschema's van de Health and Safety Laboratory van het Verenigd Koninkrijk.

AFRICA (Asbestos Fibre Regular Informal Counting Arrangement) is een vakbekwaamheidsschema voor vezeltellingen ingericht door het Institute for Occupational Medicine te Edinburgh.

Het laboratorium organiseert (en neemt er uiteraard zelf ook aan deel) de volgende vakbekwaamheidsschema's:

- Vezels op filters: 3 ronden per jaar. Ongeveer 20 deelnemende laboratoria. Kwaliteitscontrole van deze monsters. Voor het eerst sinds de organisatie van deze laboratoriumvergelijking (in 1988) is een set monsters verloren gegaan;
- Asbest in materialen: 3 ronden per jaar. Ongeveer 20 deelnemende laboratoria. Het laboratorium staat in voor de aanmaak en de kwaliteitscontrole op de monsters;
- Organische stoffen in lucht: 2 laboratoriumvergelijkingen per jaar (ingericht in samenwerking met de VITO te Mol).

Het laboratorium heeft een proefproject opgezet voor laboratoria die kwartsanalyses verrichten. Er zijn 7 deelnemende laboratoria.

De haalbaarheid van een vakbekwaamheidsschema voor kwarts wordt verder onderzocht. De verschillende technieken gebruikt door de laboratoria spelen hierbij een rol nl. soort filter, analytische techniek infra-roodspectrometrie, X-stralendiffractie, rechtstreekse of onrechtstreekse techniek met destructie van het monster, ...).

Voor al deze laboratoriumvergelijkingen staat het laboratorium in voor de organisatie en de verwerking van de resultaten.

Het laboratorium maakt deel uit van een Europees netwerk van organisatoren van vakbekwaamheidsschema's en referentielaboratoria.

5.2.3 Toezicht op de erkende laboratoria

In het kader van het toezicht op de erkende laboratoria worden geregeld monsters van laboratoria geanalyseerd (bulkmonsters, vezeltellingen).

Steekproefsgewijze worden monsters genomen door laboratoria opnieuw geanalyseerd.

5.2.4 Meetcampagnes

Volgens sommige berichten zou 20 % van de ingevoerde containers hoge concentraties bevatten van fumigantia en van stoffen die vrijkomen uit de vervoerde goederen of hun verpakkingen.

Er werden metingen verricht in drie bedrijven die dagelijks grote hoeveelheden containers aangevoerd krijgen. De werknemers kregen de beschikking over adsorptiebuisjes (samen met instructies om ze te gebruiken) die ze naar goeddunken konden blootstellen (in functie van de aantallen leeg te maken containers).

Nergens werden residuen van fumigantia aangetroffen. De hoogste concentraties van organische stoffen vrijgesteld uit de vervoerde producten en hun verpakking lagen beneden 1/100 van de grenswaarde. Al deze bedrijven hebben uitgebreide procedures voor het beheer van de bevoorradingsketen.

Er werden metingen verricht van de blootstelling aan kwarts in de restauratiesector.

5.2.5 Meting van de blootstelling aan perchloorethyleen

Op vraag van mevrouw de minister, werden metingen uitgevoerd in een vijftiental chemische wasserijen.

Drie soorten metingen werden verricht: meting van de tijd-gewogen blootstelling over een dag, meting van de piekblootstelling tijdens het in- en uitladen van de machine, meten van de achtergrondblootstelling (stationair) of bij werknemers die in dezelfde ruimte verblijven maar de machine niet bedienen (bedienen klanten, strijken, ...).

5.2.6 Nanodeeltjes

Nanodeeltjes zijn deeltjes met minstens één afmeting kleiner dan 100 nm (1 nm = 10^{-9} m, een miljardste van een meter).

Deze deeltjes bestaan van vóór de menselijke beschaving (vuur, vulkaanuitbarstingen, ...) maar worden nu ook intentioneel aangemaakt voor speciale toepassingen: nanotechnologie. Deze technologie heeft de laatste jaren een enorme vlucht genomen en kent ontelbare toepassingsgebieden: cosmetica, geneeskunde, behandeling van oppervlakken, textiel, katalyse, ...

Industriële blootstelling aan niet-intentioneel geproduceerde nanodeeltjes (lasrook, dieselroet, ...) gebeurt al lange tijd.

Het is zonder meer duidelijk dat de kennis over de gezondheidsrisico's van de bewust aangemaakte materialen geen gelijke tred heeft gehouden met de explosieve groei van de nanotechnologie en haar toepassingen.

De klassieke benadering van het schatten van de risico's door middel van de dosis uitgedrukt in massa is slechts gedeeltelijk bruikbaar. Belangrijkere parameters zijn waarschijnlijk de aantallen en vooral de oppervlakten van de deeltjes. Ongetwijfeld blijft de chemische samenstelling van de deeltjes cruciaal.

Het laboratorium heeft apparatuur aangekocht om specifiek in dit domein metingen te verrichten.

Daarnaast blijft de analytische elektronenmicroscopie goede diensten bewijzen.

Het meten van deze deeltjes stelt grote uitdagingen: de klassieke monsternemingstechnieken voor deeltjes zoals filtratie en impactie door inertie schieten tekort.

Het doel van de metingen is de concentraties gemeten in bedrijven die nanodeeltjes intentioneel aanmaken te situeren naast de concentraties nanodeeltjes gemeten tijdens gekende "klassieke" industriële processen.

Er werden metingen verricht in lokalen met een zeer intense laserprinteractiviteit. De gezondheidsrisico's van laserprinters staan zeer sterk in de belangstelling van de populaire pers maar de talrijke studies uitgevoerd door wetenschappelijke instituten kunnen de vaak alarmistische uitspraken niet bevestigen.

Een ander belangrijk aandachtspunt is de productie van koolstofnanobuisjes. Uit dierproeven is gebleken dat er geen redenen bestaan die erop wijzen dat het klassieke paradigma, dat de voor de gezondheid nadelige eigenschappen van sommige vezels verklaart (inadembare vezels met grote biopersistentie) niet zou opgaan voor koolstofnanobuisjes.

Het is bijgevolg van zeer groot belang de evolutie van de productie en het gebruik van deze nanobuisjes van dichtbij te volgen. Tijdens de metingen in een productiebedrijf voor nanodeeltjes werden zeldzame individuele koolstofbuisjes weergevonden. De meeste van de buisjes zijn te kort om als "vezel" te kunnen beschouwd worden. Het overgrote deel van de koolstofnanobuisjes komt voor onder de vorm van bolvormige kluwen.

5.2.7 De REACH verordening.

De gevolgen van REACH in de bedrijven zijn voornamelijk van administratieve aard: er wordt nagegaan of het gebruik dat men van de stof maakt gedekt is door een blootstellingsscenario. Is dit niet het geval dan moet er actie ondernomen worden in de bevoorradingketen.

Er werden in 2012 geen gezamenlijke inspecties met andere bevoegde diensten uitgevoerd, wel werden gericht acties ondernomen samen met collega's van de regionale directies onder meer over triglycidylisocyanuraat.

6 Centraal toezicht op de externe diensten

6.1 Externe diensten voor preventie en bescherming op het werk

6.1.1 Context

De externe diensten voor preventie en bescherming (EDPB) vormen een ondersteuning voor het welzijnsgebeuren in een groot deel van de ondernemingen. Men heeft er dus alle belang bij dat deze diensten optimaal functioneren en een toegevoegde waarde hebben in al deze bedrijven. De EDPB verlenen op een of andere wijze service aan 92,5% van de werknemerspopulatie in België.

We stellen vast dat ondanks de algemene vraag naar een meer preventieve aanpak, de voornaamste activiteit het gezondheidstoezicht op de werknemers is en blijft

6.1.2 Toezicht op de diensten door AD TWW

6.1.2.1 Het regionaal toezicht

De sociaal inspecteurs van het regionaal toezicht bezoeken de bedrijven die aangesloten zijn bij de EDPB ter gelegenheid van hun opdrachten. Zij zijn op die manier de bevoorrechte getuigen over de werking van de preventiediensten. Zij beschikken over een registratietool om hun bevindingen op een systematische wijze in te brengen in een databank. Uit deze gegevens worden, voor zover mogelijk, elementen gepuurd die gebruikt worden voor het centraal toezicht.

Indien er problemen vastgesteld worden met betrekking tot de werking of opdrachten van de EDPB in het bezocht bedrijf, handelen ze dit op het niveau van betrokken bedrijf zelf af. Indien er problemen vastgesteld worden die structureel zijn, wordt de centrale waker ingelicht en/of om tussenkomst verzocht.

6.1.2.2 Het centraal toezicht

De EDPB zijn momenteel verdeeld over een drietal centrale wakers, die fungeren als "de met toezicht belaste ambtenaar" zoals vermeld in het KB van 27 maart 1998 betreffende de EDPB voor de interne werking van de dienst. In dat kader bestaat hun taak uit:

- gecentraliseerd toezicht houden op de naleving van de regelgeving in verband met de externe diensten;
- het bemiddelen bij onenigheid tussen de sociale partners en de dienst in het Adviescomité voor de onderwerpen waar men niet tot een akkoord komt (opstellen van het huishoudelijk reglement van het Adviescomité, aanstelling of verwijdering van preventieadviseurs, betwistingen rond de onafhankelijkheid van de preventieadviseur, enz.);
- het bijwonen van het adviescomité;
- het onderzoek ter plaatse van de vragen om erkenning of hernieuwing van de erkenning van de diensten;
- indien de dienst niet meer voldoet aan de voorwaarden van de erkenning, het opstellen van een omstandig verslag met voorstel tot regularisatie binnen een gestelde termijn of in het uiterste geval samen met de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid een voorstel tot beperking van de activiteiten of de schorsing of intrekking van de erkenning via de minister.

De wakers nemen deel aan de vergaderingen van de vast operationele commissie EDPB van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, interne en externe werkgroepen in verband met de werking van de EDPB en aan het overleg met erkenningscommissies binnen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. Deze erkenningscommissies staan in voor de erkenning van de afdeling medisch toezicht door de Gemeenschappen.

De wakers ondernemen ook acties ten aanzien van de diensten bij klachten over de diensten, vragen over de diensten en bij onregelmatigheden die vastgesteld worden door de wakers op basis van geregistreerde gegevens of ontvangen documenten (data uit de registratietool, jaarverslag, ...).

6.1.3 Vaststellingen door regionaal toezicht

De procedure voor hernieuwing van de erkenning van de diensten liep dit jaar, alsook de uitbreiding van de territoriale bevoegdheid van een dienst (CLB vzw – uitbreiding over gans Vlaanderen). De diensten werden bezocht door de wakers, nadat het aanvraagdossier inhoudelijk door de administratie werd nagezien. Hun rapport werd op de Vaste Operationele Commissie voor de EDPB voorgesteld, samen met de gegevens die in de loop van de vorige jaren in de registratietool van de inspectie werden ingegeven door de inspecteurs van regionaal toezicht. Op basis van de gegevens uit de registratietool konden de diensten onderling niet eenduidig vergeleken worden.

Voor elke dienst konden wel wat opmerkingen gemaakt worden. Een trend die zich verder zet is het tekort aan preventieadviseurs arbeidsgeneeskunde.

Alle diensten kregen een hernieuwing van erkenning voor 5 jaar, maar dienen wel een actieplan op te stellen met betrekking tot

- de personeelsbezetting;
- de opleiding van de preventieadviseurs (of regularisatie);
- de registratie en de opvolging van de activiteiten zoals medisch toezicht en bedrijfsbezoeken;
- de versterking van de preventie in de KMO's.

Het actieplan wordt regelmatig geactualiseerd door de EDPB en opgevolgd door het Adviescomité van de betrokken dienst. Ook zullen de wakers evalueren in welke mate het actieplan werd uitgevoerd.

6.1.4 Vaststellingen door regionaal toezicht

Het afgelopen jaar werden bij 2731 bedrijfs- of werfbezoeken 6116 beoordelingen gegeven over de werking op een bepaald vlak van de EDPB en geregistreerd in de betreffende module van de registratietool. Van de aangestipte rubrieken waren er 1271 (20,8%) niet bruikbaar omdat geen standaard vaststelling of een andere conclusie werd ingegeven.

Op basis van de vaststellingen bij de beoordeling van de EDPB, werden 538 specifieke acties (producten) ten aanzien van de EDPB opgetekend (tussen haakjes = 2011):

- de EDPB iets laten uitvoeren via de werkgever: 193 (130)
- informeel contact met de EDPB: 180 (21)
- schriftelijke waarschuwing aan de EDPB: 158 (70)
- vastleggen van afspraken of maatregelen met de EDPB: 7 (14)
- proces-verbaal van overtreding voor de EDPB: 0 (6)

Het aantal registraties ten aanzien van 2011 is gestegen, wat deels een toename van het aantal acties ten aanzien van de EDPB verklaart. Een verificatie van de producten en hun opvolging is met het huidige systeem niet mogelijk. Ook zullen waarschijnlijk een aantal pertinente vaststellingen niet in de databank ingebracht zijn.

De actiemiddelen tegen een EDPB zijn ook beperkter geworden door het invoeren van het Sociaal Strafwetboek.

Een meer gedetailleerd overzicht van de beoordeling van de verschillende taken / opdrachten van de EDPB wordt hier onder weergegeven (aantal niet in orde / aantal in orde).

Het bedrijfsbezoek:

- De periodiciteit van de bezoeken: 329/1220
Het gaat hier hoofdzakelijk om het niet uitvoeren van het bedrijfsbezoek (167) of het niet jaarlijks uitvoeren van het bezoek zoals de regelgeving in functie van de aanwezige risico's in het bedrijf oplegt (149).
- De termijn tussen het bezoek en de ontvangst van het verslag: 117/401
In 79 bedrijven werd geen verslag ontvangen, in 27 te laat en in 11 gevallen had de werkgever er moeten naar vragen. Het verslag van het bedrijfsbezoek ontbreekt regelmatig in het bedrijf of kan niet getoond worden aan de inspecteur. Het is niet steeds duidelijk of dit ontvangen is of niet (wordt gevaagd of nagestuurd, maar hierover is er geen registratie in de gegevensbank).
- De volledigheid van het verslag: 74/305
- De juistheid van het verslag: 35/186
In 22 gevallen kwam het verslag niet overeen met de werkelijkheid en 13 verslagen bevatten zelfs foutieve adviezen.
- De relevantie van het verslag: 59/154
De tekortkomingen bestaan vooral aan het niet vermelden van de voornaamste risico's (53) of het afleveren opeenvolgend van quasi hetzelfde verslag.
- De praktische bruikbaarheid van de adviezen voor de werkgever: 54/160.
Vaak worden algemeenheden geadviseerd (51) waar de werkgever of preventieadviseur in de praktijk niet veel kunnen aanvangen. Driemaal werd zelfs vastgesteld dat het advies fout was.

Het gezondheidstoezicht:

- De uitvoering van de verschillende onderzoeken: 110/697
- Het juist invullen van het formulier gezondheidsbeoordeling: 21/284
- De periodiciteit van de gezondheidsbeoordelingen: 60/465
In 52 gevallen is de datum van het formulier en in 8 gevallen wordt systematisch de periode tussen de onderzoeken verlengd.
- Het advies van de arbeidsgeneesheer op de lijst van de risicoposten: 38/72
Het jaarlijks formeel advies van de arbeidsgeneesheer ontbreekt dus regelmatig.

Ondanks de moeilijkheden om de afdeling medisch toezicht te voorzien met voldoende arbeidsgeneesheren, worden er minder tekortkomingen geregistreerd ten opzicht van vorig jaar.

De activiteiten risicobeheer:

- Het bestaan van een risicoanalyse moederschapsbescherming: 38/72
Hoewel er bij de beoordeling weinig aandacht aan geschonken wordt, ontbreekt het document in de onderneming bij een derde van de controles. Het is nochtans een uitdrukkelijke taak van de werkgever en de preventieadviseur arbeidsgeneesheer.
- Het advies geven op andere risicoanalyses: 32/93
In 16 gevallen was er geen advies gegeven op vraag van de werkgever. In 14 gevallen was dit beperkt tot algemeenheden en in twee gevallen was het advies zelfs fout.

Het bijwonen van het overlegorgaan (Comité PBW of Overlegcomité in de overheid): 29/88

Er is ook een veld voorzien voor "andere" kritische of terugkerende opmerkingen, waarin er 65 registraties voorkomen zoals

- Herzien van contract tussen EDPB en werkgever: 37
- Vragen rond meerwaarde EDPB (medisch toezicht, rondgang): 5
- Probleem omstandig verslag ernstig arbeidsongeval: 4

- Probleem met timing en afspraken: 4
- Diverse problemen: wisselende preventieadviseurs, opgeven van naam dienst in plaats van naam psychosociale preventieadviseur, te hoge facturatie, onderaanneming, probleem van territoriale bevoegdheid, enz.

6.1.5 Enkele bedenkingen

Het toezicht op de werking van de EDPB blijft een moeilijk punt. De inspecteur moet zich baseren op de antwoorden en/of documenten die hij krijgt van de werkgever en zijn vaststellingen. In feite zou hij zijn vaststellingen moeten aftoetsen bij de EDPB, omdat voor sommige te controleren elementen de EDPB afhankelijk is van de medewerking van de werkgever (bv. uitnodiging CPBW, sturen van werknemers op het gezondheidstoezicht, verstrekken van de nodige informatie om deskundig advies te leveren, ...).

Daarnaast dient men rekening te houden met het feit dat AD TWW vaak reactief optreedt. Dat wil zeggen dat men meer komt in ondernemingen waar iets fout is gelopen of het welzijn op het werk problematisch is. Als het preventiebeleid of preventieklimaat in die ondernemingen niet goed is, is de kans ook groter dat de werking van de EDPB in die bedrijven ook moeilijker verloopt. In overeenstemming met art. 5, 2de lid van de Europese kaderrichtlijn 89/391, behoudt de werkgever echter de eindverantwoordelijkheid als hij een beroep op externe diensten.

De inspectie werkt momenteel vooral reactief wat de centrale waker betreft. Deze aanpak is gebaseerd op de elementen die afkomstig zijn van de vaststellingen gemaakt door de inspecteurs bij de werkgevers die aangesloten zijn bij een EDPB.

De meeste aandacht bij de inspecteurs gaat nog altijd naar het uitvoeren van het bedrijfsbezoek van de EDPB en het verslag dat afgeleverd wordt. In tweede instantie komt het gezondheidstoezicht aan bod. De verslagen van de bedrijfsbezoeken kunnen vaak moeilijk vergeleken worden wegens inhoudelijk verschillen en wisselende kwaliteit. Uit de gegevens van de inspectie valt moeilijk conclusies te trekken betreffende de inbreng van de EDPB bij de risicoanalyse.

De inspectie is van plan in de toekomst meer proactief tewerk te gaan. De EDPB zullen gecontroleerd worden op hun daadwerkelijke werking en inbreng bij de werkgevers. Per dienst zullen een aantal aangesloten bedrijven geselecteerd worden en een gerichte toetsing ondergaan. Het regionaal toezicht zou dan enkel de elementen controleren die duidelijk onder de verantwoordelijkheid van de werkgever vallen.

7 Activiteiten van het KSS²-platform

De Europese regelgeving betreffende veiligheid en gezondheid op het werk streeft naar een gelijke (gelijkwaardige) bescherming van elke werknemer in Europa ongeacht de lidstaat, ongeacht de sector of ongeacht de grootte van het bedrijf waarin hij of zij is tewerkgesteld.

Het principe van het steeds toenemende vrije verkeer van goederen, diensten en personen legt nog meer druk op de inspectiediensten bevoegd voor arbeidsomstandigheden om te zorgen voor een snelle uitwisseling van informatie tussen Europese arbeidsinspectiediensten.

Het KSS-platform, ingericht door het SLIC (Senior Labour Inspectors Committee) en sinds 2007 operationeel onder voorzitterschap van de Belgische arbeidsinspectie, is hiervoor het meest geschikte werkinstrument.

Via de nationale coördinator en zijn adjunct, aanwezig in elke lidstaat, kan in principe elke arbeidsinspecteur via een nationaal opgelegde procedure het gehele netwerk ondervragen. Ook bilaterale en multilaterale uitwisseling van gegevens is mogelijk via uitwisseling per e-mail, via een uniek beveiligd elektronisch adres per Lidstaat.

Ook EFTA (European Free Trade Association) landen (IJsland, Noorwegen en Liechtenstein) en Zwitserland maken ook deel uit van het netwerk. Identiteitsgegevens mogen onder strikte voorwaarden uitgewisseld worden.

Op termijn is het mogelijk dat het KSS-platform zelfs de draaischijf zou kunnen worden van een uitgebreider samenwerkingsverband tussen de inspecties die met veiligheid en gezondheid op het werk en aanverwante problemen bezig zijn van de betrokken Lidstaten en EFTA landen.

In 2012 werden in totaal 38 vragen gesteld via KSS naar alle aangesloten landen en werden 2 waarschuwingen ontvangen. Eén van de gestelde vragen kwam vanuit België en handelde over de organisatie op vlak van veiligheid en gezondheid tijdens de opbouw en afbraak van standen in tentoonstellingsparken. Via deze vraag wilden we nagaan of de andere Europese lidstaten de opbouw en afbraak van standen beschouwen als een tijdelijke of mobiele bouwplaats en bijgevolg de Europese richtlijn 92/57/CEE toepassen of niet. Indien dit niet het geval was wilden we weten of de coördinatie tussen de werkgevers/standenbouwers dan opgelegd werd via de kaderrichtlijn 89/391/EEC artikel 6 punt 4.

Voor het beantwoorden van de vragen van andere lidstaten wordt al naar gelang het onderwerp met succes beroep gedaan op onze eigen domeinexperts, de collegae van de AD Humanisering van de arbeid, de AD Toezicht Sociale Wetten of de afdeling van de Juridische Studiën. Zo konden we op 35 vragen een antwoord formuleren.

De eerste waarschuwing die we ontvingen kwam vanuit Griekenland en betrof een gasdrukregelaar waar zich een ongeval had mee voorgedaan.

De tweede waarschuwing werd door Portugal op de site geplaatst en betrof een pers die niet conform was aan de machinerichtlijn en waarmee zich een ongeval had voorgedaan.

Het ganse systeem beantwoordt aan de vereisten van efficiënte uitwisseling enerzijds, en bescherming van de vertrouwelijkheid en de privacy anderzijds.

² Knowledge Sharing Site

8 De nationale inspectiecampagnes

8.1 Risico's in verband met de blootstelling aan kwarts

De arbeidsinspectie (Toezicht op het Welzijn op het Werk) heeft van januari tot november 2012 een inspectiecampagne gevoerd rond de bescherming van werknemers in de bouwsector tegen de blootstelling aan kwartsstof. Deze campagne liep in samenwerking met het NAVB (Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en hygiëne in het Bouwbedrijf). Er is vooraf in 2011 door NAVB een sensibiliseringscampagne gevoerd waarbij op de gevaren werd geduid en de preventiemiddelen werden voorgesteld.

Tijdens de campagne richtte de inspectie zich op vier risicovolle werkzaamheden:

- zagen van kwarts houdende materialen
- schuren en polieren van kwarts houdende materialen
- slijpen in kwarts houdende materialen
- droog reinigen van de werkplek op de bouwplaats.

Er werden 12.836 aannemers op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen geïnspecteerd. In 15% van de bezoeken werd één van bovenvermelde werkzaamheden uitgevoerd. In 59% betrof het verzagen van materiaal, in 32% ging het over slijpen en in 10% betrof het droog reinigen. Het vlakschuren en polieren werd in minder dan 2% van de bezoeken vastgesteld. Voor 65 % werden de vaststellingen gedaan bij metsel- en betonwerken en verder voor 8% bij montagewerken en voor 7% bij wegeniswerken.

Slechts in 39% van de gevallen werd geconstateerd dat de nodige preventiemaatregelen waren getroffen. Alle gevallen waarbij kwarts houdende materialen werden bewerkt zonder dat het arbeidsmiddel was uitgerust met een inrichting die stof verspreiding kan voorkomen die effectief in werking was, werden als niet in orde beschouwd. Als we enkel de meest voorkomende activiteiten "verzagen" en "slijpen" bekijken dan haalt men nog geen 30% veilige werkposten. Van de minder bezochte werkzaamheden scoren de afbraak- en saneringswerken, de werken aan nutsleidingen en de tuinaanleg slechter dan het gemiddelde.

In het merendeel van de gevallen is de werkgever schriftelijk in kennis gesteld van de vastgestelde inbreuken. Bij 17 vaststellingen zijn werkzaamheden stopgezet tot regulariseren en eenmaal werden schriftelijk maatregelen opgelegd. Er is in geen enkel geval een proces-verbaal van overtreding opgemaakt.

Tijdens de campagne werd bij 902 werkgevers bezocht waarvan 612 slechts eenmaal zijn gecontroleerd. 288 zijn twee of meerdere malen bezocht tijdens controlebezoeken aan tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

Deze inspectiecampagne kwarts ook de eerste campagne in samenwerking met het NAVB die zich uitsluitend focuste op een bepaald aspect van het welzijn. Bij alle bezoeken aan bouwplaatsen werd nagegaan of voor bepaalde werkzaamheden die veel kwartsstof veroorzaken, aangepaste arbeidsmiddelen werden gebruikt.

De campagne heeft de problematiek van blootstelling aan kwartsstof op bouwplaatsen in het licht gesteld. Het besef is bij de betrokken werkgevers en werknemers gegroeid over de noodzaak van het nemen van preventiemaatregelen om de blootstelling aan kwartsstof te beperken.

Gedurende de tien maanden van de handhavingfase van de campagne kwarts werd een aanzienlijk aantal (1867) vaststellingen gedaan in verband met de blootstelling aan kwarts. Dit aantal laat toe een beeld te vormen van de huidige toestand op de bouwplaatsen wat betreft de blootstelling aan kwarts.

De vastgestelde situatie betreffende de blootstelling aan kwartsstof is verre van rooskleurig. Dit slechte resultaat is zeker bedroevend omdat de inspectiecampagne vooraf gegaan is door een achttien maanden-durende sensibiliseringscampagne door het

NAVVB. Ook kon er in de loop van de inspectiecampagne geen verbetering worden vastgesteld.

De vaststellingen tijdens de campagne tonen ook aan dat er een groot verschil is tussen de werkgevers. Enkele werkgevers kunnen als voorbeeld bestempeld worden, van andere werkgevers moet gezegd worden dat ze weinig of niets presteren op het gebied van de preventie van de blootstelling aan kwartsstof. Bij deze werkgevers is dan ook een onderzoek op de zetel van de onderneming aangewezen.

8.2 Risico's in het beroepsonderwijs

De arbeidsinspectie (Toezicht op het Welzijn op het Werk) heeft in 2012 een nationale campagne gevoerd in de onderwijssector, meer bepaald in het beroeps- en technisch secundair onderwijs. Tijdens deze campagne werden er twee studierichtingen specifiek bezocht: de richting haar-zorg en de richting basismechanica (het atelier metaalbewerking).

Er werd gekozen voor haar-zorg omdat de leerlingen, net als de werknemers in de sector, blootgesteld zijn aan risico's op acute en chronische beroepsziekten. De sector zelf is gekenmerkt door vele heel kleine ondernemingen, en is dan ook zeer moeilijk op te volgen door de inspectie. Het was daarom aangewezen de zaken van bij het onderwijs aan te pakken.

Daarnaast werd de richting basismechanica gekozen omdat hier veel arbeidsmiddelen met potentieel gevaar op arbeidsongevallen gebruikt worden, zoals draaibanken, knip- en plooibanken.

Voor beide richtingen was sensibilisering van de leerlingen als toekomstige werknemers het hoofddoel. Een goede veiligheidsinstelling start op school, zodat de leerlingen zich later als werknemers op de arbeidsmarkt bewust zijn van de risico's verbonden aan hun taken.

De scholen werden bezocht in de periode april - juni of september - november 2012. Deze bezoeken gebeurden grotendeels onaangekondigd, om een zo realistisch mogelijk beeld van de dagdagelijkse leersituaties te verkrijgen.

In totaal werden er 145 scholen bezocht, verspreid over de Vlaamse Gemeenschap (80 scholen) en de Franse Gemeenschap (65 scholen). In elke school werden een aantal algemene rubrieken rond het preventiebeleid geïnspecteerd, naast een aantal specifieke rubrieken per richting.

81% van al de geïnspecteerde rubrieken waren in orde, maar geen enkele school was volledig in orde.

De meest voorkomende inbreuken in de haar-zorg waren:

- niet registreren van EHBO-incidenten verzorgd in het leslokaal;
- geen afdoende blusmateriaal in leslokaal;
- bij het nat werk:
 - geen handschoenen ter beschikking;
 - niet dragen van handschoenen;
 - geen verplichting tot dragen van handschoenen;
- geen gepast schoeisel gedragen door leerkracht / leerlingen;
- in de bereidingsruimte/-hoek:
 - geen bereidingsruimte / -hoek;
 - geen ventilatie;
 - geen veiligheidsbril aanwezig;
 - niet dragen van veiligheidsbril;

- o geen verplichting tot dragen van veiligheidsbril;

De meest voorkomende inbreuken in de mechanica waren:

- o geen registratie van EHBO-incidenten in leslokaal;
- o bij werkzaamheden aan draaibanken:
 - o geen afscherming bewegende delen;
 - o klauwplaatsleutel kan wegvliegen;
 - o ontbrekende pictogrammen;
- o bij werkzaamheden aan plooi en/of knipbanken:
 - o ontbrekende pictogrammen;
 - o geen naderingsbescherming;
 - o geen afbakening achter/zijkant van de zone waar gewerkt wordt.

De inspecteurs hebben tijdens de campagne wel kunnen vaststellen dat de jarenlange samenwerking tussen inspectie en onderwijs haar vruchten afwerpt (sinds de jaren 90 bestaat er een samenwerkingsprotocol).

In de toekomst wenst de inspectie:

- o verder samen te werken met het onderwijs, onder meer in het kader van het convenant afgesloten tussen het Vlaams onderwijs en de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en de samenwerking met de Franse Gemeenschap weer opnemen;
- o contacten opbouwen met de sector van de haar-zorg om de goede evolutie in het onderwijs voort te kunnen zetten in het bedrijfsleven, met inbegrip van een samenwerking om aangepaste instrumenten voor preventie uit te werken.

8.3 Psychosociale risico's in de sector horeca

De arbeidsinspectie (Toezicht op het Welzijn op het Werk) heeft in 2012 een inspectiecampagne rond psychosociale risico's gevoerd in de sector van de horeca. Dit initiatief maakte deel uit van een campagne van de arbeidsinspectie op Europees vlak.

België had binnen de mogelijke sectoren de horeca gekozen omdat 5% van de klachten die bij de inspectie toekomen, worden neergelegd door werknemers uit die sector. Dit is dubbel zoveel als het gemiddelde over al de sectoren!

Overdreven werkdruk, onaantrekkelijke arbeidsvoorwaarden, onregelmatige werktijden, omgang met lastige klanten en monotoon werk zijn slechts enkele voorbeelden van belastingen die negatieve gevolgen kunnen hebben. Zowel de organisatie als de werknemers zelf kan eronder leiden.

De campagne bestond uit twee fasen. In een eerste fase kregen 171 werkgevers tussen 1 april en 30 juni 2012 een inspecteur over de vloer.

In een tweede fase brachten de inspecteurs een opvolgingsbezoek aan werkgevers die niet of onvoldoende in orde waren met de wetgeving. 123 werkgevers kregen in het najaar van 2012 een opvolgingsinspectie.

Tijdens het eerste bezoek lag de focus op de aanwezigheid van een psychosociale risicoanalyse en de preventiemaatregelen die hieruit voortvloeien. Er werd vastgesteld dat slechts 1 op 3 werkgevers een psychosociaal welzijnsbeleid uitgewerkt. Een aantal werkgevers hadden onmiddellijk preventiemaatregelen getroffen zonder dat ze een risicoanalyse in documentvorm konden voorleggen. De kwaliteit van het beleid varieerde van etablissement tot etablissement.

De inspecteurs bezochten hoofdzakelijk kleine ondernemingen (minder dan 50 werknemers). Ze stelden vast dat er duidelijk een gebrek was aan kennis over psychosociale risico's, maar ook over de welzijnswetgeving in haar geheel.

Na afloop van de campagne voerde bijna 2 op 3 werkgevers een psychosociaal welzijnsbeleid.

Tijdens de controlebezoeken in de eerste fase werd in 80 % van de gevallen een schriftelijke waarschuwing gegeven. In de 2de fase werd in 35% van de gevallen een schriftelijke waarschuwing gegeven. Voorlopig zijn geen processen-verbaal van overtreding opgesteld. De reden hiervoor is dat inspecteurs vaststelden dat er door de zomermaanden tussen de twee bezoeken te weinig tijd was. Hiermee zal bij een volgende campagne rekening worden gehouden.

In de volgende campagnes zal de inspectie volgende initiatieven nemen:

- werkgevers die bij het opvolgingsbezoek nog niet in orde waren, worden verder opgevolgd;
- de inspectie neemt contact op met de federaties die de sector horeca vertegenwoordigen om ze meer te betrekken en om tot een actieplan te komen;
- de arbeidsinspectie zal er voortaan bij elk inspectiebezoek systematisch op toezien dat elke onderneming over een psychosociaal welzijnsbeleid beschikt.

9 De regionale campagnes

9.1 Risico's in de betonproductensector

De regionale directie Antwerpen en Limburg – Vlaams-Brabant hebben deze regionale campagne, al uitgevoerd in voorgaande jaren, gespreid over 2011 en 2012 herhaald. Dit gebeurde omwille van de nog steeds hoge frequentiecijfers in deze sector. Het betreft hier de vierde meting van deze campagne. Voor deze meting werd beslist om op eenzelfde manier een toetsing te doen van een beperkt aantal rubrieken in dezelfde betonproductenfirma's waar de eerste drie metingen al werden uitgevoerd.

Volgende rubriek werden opgenomen in de checklist:

- beleid in verband met de keuring van machines en installaties;
- geluidsomgeving;
- beleid in verband met de psychosociale belasting van werknemers (nieuwe rubriek);
- opvolging arbeidsongevallen (nieuw rubriek).

De inspectiecampagne werd uitgevoerd door 2 inspecteurs van elke regionale directie.

De voornaamste conclusies zijn:

- Er is een verbetering in beide regionale directie voor de rubrieken 'beleid keuringen' en 'geluidsomgeving'. In Limburg – Vlaams-Brabant komen deze beide rubrieken tot een aanvaardbaar niveau voor algemene naleving van de wetgeving. In Antwerpen blijven deze onvoldoende
- Voor de eerste toetsing van de rubriek 'psychosociale belasting' werd ondermaats gescoord.
- Er kan gesteld worden dat de opvolging van arbeidsongevallen over het algemeen voldoende goed verloopt binnen de betonproductensector
- Bij elke nieuwe meting in de sector wordt vooruitgang geboekt. Een blijvende opvolging in sommige firma's blijkt nodig om de aandacht te bewaren.

9.2 Schietstanden bij lokale en federale politie

Bij een standaard inspectiebezoek bij een lokale politiedienst waar ook de schietstand werd geïnspecteerd, bleek dat deze helemaal niet voldeed zodat onmiddellijke maatregelen werden opgelegd.

Omwille bovenstaande vaststelling en omwille van een ernstig arbeidsongeval op een schietstand van de federale politie in 2009 werd deze lokale inspectiecampagne in de regionale directie Oost-Vlaanderen opgezet.

Er zijn 29 lokale politiezones in Oost-Vlaanderen. Deze maken gebruik van veertien verschillende schietstanden. Hiervan zijn er elf privé-schietstanden waarin een schietclub actief is en zijn er drie eigendom van bijvoorbeeld de gemeente en daarenboven enkel door de lokale politie worden gebruikt. De federale politie oefent in een eigen schietstand en op andere plaatsen die eveneens door lokale politiediensten worden gebruikt. Dit geeft een totaal van vijftien schietstanden die dienden te worden bezocht. Alle schietstanden bevinden zich in een gebouw. Enkel OPAC (Oost-Vlaamse Politieacademie) heeft naast een binnenschietstand ook een buitenschietstand (in open lucht).

Een inspecteur heeft alle schietstanden bezocht zodat elke schietstand op exact dezelfde wijze is geëvalueerd.

Voorafgaand aan de inspectiebezoeken werden de mogelijke inbreuken ingedeeld in drie categorieën:

- De zeer ernstige inbreuken zijn de inbreuken op ATEX, geen of onvoldoende nooduitgangen en onveilige toegang tot de vuur-zone. Deze zijn zeer ernstig omdat

het explosiegevaar vaak wordt onderschat en de gevolgen groot kunnen zijn. Vaststelling van deze inbreuk gaven aanleiding tot het opleggen van onmiddellijke maatregelen.

- De ernstige inbreuken betreft de signalisatie, brandveiligheid, noodverlichting, elektrische veiligheid en alles betreffende de kogelvanger als arbeidsmiddel.
- Als lichte inbreuken worden beschouwd: de inbreuken betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen, leefregels, eerste hulp en andere.

Volgende punten werden beoordeeld

- Properheid van de stand belangrijk bij het gebruik van kruit en de residu's (gebruik van speciale borstels, EX-stofzuigers, bewaring in een metalen vat);
- (Nood)uitgangen en lage signalering;
- (Nood)verlichting);
- Elektrische laagspanningsinstallatie;
- Brandbestrijdingsmiddelen
- Staat van kogelvanger;
- Persoonlijke beschermingsmiddelen;
- Eerste hulpmiddelen;
- Schriftelijke instructies betreffende het gebruik van de persoonlijke beschermingsmiddelen, de controle van de nooduitgangen, verbod alarmen uit te schakelen, het wegwassen van kruit op de handen na de oefening, opruimen van de schietstand na gebruik, inschrijven van het register....

Veel voorkomende vaststellingen:

- De meeste oefeningen gebeuren in privé-schietstanden. Het gebruik door de politie gebeurt op een manier als voor privé doeleinden qua schietafstand. Dit kan problemen geven betreffende de toegankelijkheid van uitgangen en de elektronische bescherming van de schietzone;
- Gehoorbescherming is meestal vanzelfsprekend. De beschermbrillen worden echter zelden goed bewaard en zijn nogal eens mat geworden of gekrast.
- Instructies worden door de schietmonitoren van de politie frequent gegeven, maar zelden is er een schriftelijke neerslag van gemaakt.

Inspectieconclusies

Van de vijftien schietstanden kregen er na inspectiebezoek vijf onmiddellijke maatregelen opgelegd (stopzetting van het gebruik van de schietstand door de politie) en twee met maatregelen met termijn. Verder kregen zes schietstanden een waarschuwing. Er waren twee schietstanden in verbouwing en daar werd corrigerend advies gegeven. De brieven met maatregelen of waarschuwing werden overgemaakt aan de voorzitters van de politiezones (dit is een burgemeester van een van de gemeenten waaruit de politiezone bestaat) en aan de korpschefs van de lokale politiediensten.

De toestand waarin de politiediensten hun schietoefeningen houden is op vele plaatsen ronduit schrijnend. Gevaarlijke toestanden werden veelvuldig vastgesteld. De opgelegde maatregelen zijn hiervan een gevolg. De situatie in Oost-Vlaanderen is allesbehalve rooskleurig. De politie gebruikt meestal privé-schietstanden die hier niet geschikt voor zijn en betaalt hiervoor per gebruikt uur of halve dag.

De maatregelen die werden opgelegd zijn bij een aantal schietstanden redelijk snel uitgevoerd. Dit gebeurde weliswaar door investering van een behoorlijk bedrag. Twee van deze schietstanden werden opnieuw bezocht en de uitgevoerde maatregelen werden positief geëvalueerd. Hierna werden de schietoefeningen er hervat. Andere politiediensten verkozen om hun schietoefeningen in de toekomst op een andere plaats te houden.

Bijlage 1: Overzicht van de verschillende types tijdsregistratie bij de afdeling regionaal toezicht

1. Inspectietijd

1.1 Inspectiebezoeken aan vestigingseenheden

Al de tijd van aankomst tot vertrek in een vestigingseenheid of een maatschappelijke zetel met een inspectieopdracht als doel wordt onder deze noemer geregistreerd. Deze bezoeken houden zowel een algemeen onderzoek als een specifieke opdracht (zoals opvolging arbeidsongeval onderzoek, onderzoek klacht, onderzoek beroepsziekte, ...) in.

1.2 Inspectiebezoeken aan tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

Op een tijdelijke of mobiele bouwplaats, ook vaak werf genoemd, kunnen meerdere werkgevers actief zijn. Ook de bezoeken aan werven met slechts één aannemer, niet onderworpen aan de coördinatieplicht, vallen hieronder.

Op deze bouwplaatsen worden meestal zowel de werkgevers met hun personeel als de coördinatieaspecten bekeken voor zover dit ter plaatse mogelijk is. Zo nodig worden de nodige documenten bij de zetels van de werkgevers opgevraagd.

1.3 Consultatiebezoeken

Wanneer het in het kader van een inspectieopdracht nodig is een bezoek te brengen op een andere plaats dan de exploitatiezetel of een bouwplaats, wordt de bestede tijd geregistreerd onder de rubriek "consultatiebezoek". Voor bepaalde specifieke onderzoeken wordt hiervan tamelijk veel gebruik gemaakt, zoals bijvoorbeeld het onderzoek van klachten over ongewenste omgangsvormen (bezoeken aan de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, zelfs thuis bij de klagers ...).

1.4 Bezoek met een collega

Voor complexe dossiers, uit veiligheidsoverwegingen of in een opleidingstraject is het aangewezen dat bezoeken worden afgelegd met meerdere inspecteurs. De begeleider registreert zijn tijdsbesteding onder deze noemer. Omwille van de beperkte inspectiecapaciteit wordt deze vorm van inspectie zo beperkt mogelijk uitgevoerd.

1.5. Administratief inspectiewerk

Na een inspectiebezoek moet dit worden geregistreerd, hetzij thuis of op het directiekantoor, en moet over de bevindingen een schrijven worden gericht aan de werkgever. Sommige bezoeken moeten ook worden voorbereid op basis van opzoekingen in het informatiesysteem. Al deze tijden worden geregistreerd onder de noemer "administratief inspectiewerk".

2. Overhead inspectieopdrachten

2.1 Algemeen administratief werk

Anderzijds zijn er ook een aantal taken, dat moet worden uitgevoerd zowel op het thuisbureel als in het directiekantoor zoals doornemen van instructies, procedures, zelfstudie, Deze tijd wordt geregistreerd onder de rubriek "algemeen administratief werk".

2.2 Dienstvergaderingen

In de meeste directies wordt minstens maandelijks een vergadering gehouden voor alle inspecteurs waar de richtlijnen, afgesproken tijdens de nationale coördinatievergadering van de directiehoofden, worden doorgegeven. De dienstvergaderingen zijn ook de momenten om interne organisatorische en praktische afspraken binnen de regionale directie te maken. Ze worden ook gebruikt om de informatie vanuit het kennismanagement door te spreken met de inspecteurs en om eventuele feedback te verzamelen.

3. Nationale opdrachten

3.1 Nationale projecten

Een aantal nationale projecten worden gerealiseerd met medewerking van de lokale inspecteurs van de regionale directies zoals softwareontwikkeling, nationale campagnes, netwerkbewaking, ... Onder netwerk wordt verstaan opvolgen van externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, externe diensten voor technische controle, aanvullende vormingen, productveiligheid in contact met FOD economie, laboratoria en verwijderaars van asbest.

3.2 Kennisdeling nationaal

Zoals beschreven in punt 2.5 worden de activiteiten van de afdeling kennismanagement hoofdzakelijk verricht door deskundigen van de regionale directies en de afdeling van het toezicht op de chemische risico's. Elke kennisdirectie wordt gecoördineerd door twee inspecteurs (kenniscoördinator genoemd), een van elke taalrol. Verder worden de deskundige inspecteurs ingeschakeld in nationale dossiers of projecten binnen het kennisdomein. De tijd die de inspecteurs of directiehoofden besteden aan deze opdrachten wordt eveneens geregistreerd onder deze rubriek.

3.3 Speciale nationale opdrachten

Sommige inspecteurs worden gevraagd om voor de FOD of een andere FOD nationale of internationale opdrachten uit te voeren.

3.4 Voordrachten

Regelmatig worden onze inspecteurs deskundigen gevraagd om bij te dragen tot studiedagen of symposia. Opdat zij hun opgebouwde kennis ook zouden kunnen delen met een breder publiek in het kader van het kennismanagementprogramma wordt dit door het management meestal toegestaan.

4. Kennisverwerving

Onder de rubriek "volgen van opleiding" worden volgende opleidingen geregistreerd: stageperiode, de interne basisvormingen en voorgezette vormingen, studiedagen, seminaries, e.d.

5. Coördinatieopdrachten regionale directie

Vanaf 2012 is ook het directiehoofd zijn tijdsbesteding gaan registreren onder dit registratietype.

Het directiehoofd heeft buiten zijn coördinerende taak ook meestal een aantal andere opdrachten die hij zo nodig kan delegeren naar een medewerker inspecteur. Voorbeelden van dergelijke taken zijn: coördinatie van een speciaal inspectieteam, van een lokale campagne, vertegenwoordigen van de directie in de arrondissementele cel of het provinciaal comité, ... De tijd die een inspecteur hieraan besteedt, wordt ook in deze rubriek geregistreerd.

6. Saldotijd

Deze tijd wordt niet geregistreerd maar berekend door het verschil te maken tussen de beschikbare tijd (actieve dagen met aftrek van ziekte, verlof, dienstvrijstelling en parttime statuut) en de geregistreerde tijd.

Bijlage 2: Verdeling van de bezoeken per activiteit van de vestigingseenheid en per gewest

Code	Activiteitsomschrijving	Vlaams gewest	%	Brussel-hoofdstad	%	Waals gewest	%	België	%
47	Detailhandel, met uitzondering van de handel in auto's en motorfietsen	526	6,9%	88	11,2%	708	13,0%	1322	9,5%
46	Groothandel en handelsbemiddeling, met uitzondering van de handel in motorvoertuigen en motorfietsen	741	9,7%	33	4,2%	257	4,7%	1031	7,4%
84	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	319	4,2%	173	22,0%	447	8,2%	939	6,8%
43	Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden	470	6,1%	25	3,2%	308	5,7%	803	5,8%
8	Overige winning van delfstoffen	18	0,2%		0,0%	607	11,2%	625	4,5%
25	Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	428	5,6%	4	0,5%	184	3,4%	616	4,4%
85	Onderwijs	228	3,0%	53	6,8%	260	4,8%	541	3,9%
10	Vervaardiging van voedingsmiddelen	369	4,8%	27	3,4%	144	2,6%	540	3,9%
45	Groot- en detailhandel in en onderhoud en reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen	293	3,8%	39	5,0%	158	2,9%	490	3,5%
56	Eet- en drinkgelegenheden	230	3,0%	43	5,5%	168	3,1%	441	3,2%
23	Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten	221	2,9%	2	0,3%	168	3,1%	391	2,8%
49	Vervoer te land en vervoer via pijpleidingen	255	3,3%	16	2,0%	85	1,6%	356	2,6%
87	Maatschappelijke dienstverlening met huisvesting	137	1,8%	22	2,8%	170	3,1%	329	2,4%
52	Opslag en vervoer ondersteunende activiteiten	280	3,7%	6	0,8%	40	0,7%	326	2,3%
81	Diensten in verband met gebouwen; landschapsverzorging	202	2,6%	21	2,7%	87	1,6%	310	2,2%
88	Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting	156	2,0%	21	2,7%	113	2,1%	290	2,1%
41	Bouw van gebouwen; ontwikkeling van bouwprojecten	168	2,2%	7	0,9%	109	2,0%	284	2,0%
28	Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.	139	1,8%	7	0,9%	101	1,9%	247	1,8%
22	Vervaardiging van producten van rubber of kunststof	193	2,5%		0,0%	50	0,9%	243	1,8%
55	Verschaffen van accommodatie	100	1,3%	29	3,7%	114	2,1%	243	1,8%
86	Menselijke gezondheidszorg	93	1,2%	13	1,7%	132	2,4%	238	1,7%
38	Inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning	113	1,5%	1	0,1%	81	1,5%	195	1,4%
96	Overige persoonlijke diensten	74	1,0%	10	1,3%	88	1,6%	172	1,2%
18	Drukkerijen, reproductie van opgenomen media	127	1,7%	5	0,6%	28	0,5%	160	1,2%
78	Terbeschikkingstelling van personeel	62	0,8%	4	0,5%	84	1,5%	150	1,1%
1	Teelt van gewassen, veeteelt, jacht en diensten in verband met deze activiteiten	139	1,8%		0,0%	6	0,1%	145	1,0%
16	Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk	79	1,0%	2	0,3%	52	1,0%	133	1,0%

Code	Activiteitsomschrijving	Vlaams gewest	%	Brussel-hoofdstad	%	Waals gewest	%	België	%
13	Vervaardiging van textiel	107	1,4%		0,0%	16	0,3%	123	0,9%
24	Vervaardiging van metalen in primaire vorm	38	0,5%	1	0,1%	81	1,5%	120	0,9%
31	Vervaardiging van meubelen	104	1,4%	4	0,5%	8	0,1%	116	0,8%
20	Vervaardiging van chemische producten	75	1,0%		0,0%	35	0,6%	110	0,8%
42	Weg- en waterbouw	58	0,8%	4	0,5%	47	0,9%	109	0,8%
94	Verenigingen	53	0,7%	16	2,0%	39	0,7%	108	0,8%
71	Architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	71	0,9%	4	0,5%	28	0,5%	103	0,7%
82	Administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten	67	0,9%	5	0,6%	19	0,3%	91	0,7%
93	Sport, ontspanning en recreatie	41	0,5%	7	0,9%	41	0,8%	89	0,6%
62	Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancy-activiteiten en aanverwante activiteiten	58	0,8%	7	0,9%	15	0,3%	80	0,6%
70	Activiteiten van hoofdkantoren; adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer	61	0,8%	4	0,5%	9	0,2%	74	0,5%
33	Reparatie en installatie van machines en apparaten	54	0,7%		0,0%	17	0,3%	71	0,5%
29	Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers	47	0,6%	1	0,1%	16	0,3%	64	0,5%
64	Financiële dienstverlening, exclusief verzekeringen en pensioenfondsen	35	0,5%	9	1,1%	15	0,3%	59	0,4%
77	Verhuur en lease	44	0,6%	2	0,3%	9	0,2%	55	0,4%
17	Vervaardiging van papier en papierwaren	42	0,5%		0,0%	8	0,1%	50	0,4%
73	Reclamewezen en marktonderzoek	35	0,5%	4	0,5%	11	0,2%	50	0,4%
11	Vervaardiging van drank	25	0,3%	2	0,3%	20	0,4%	47	0,3%
27	Vervaardiging van elektrische apparatuur	29	0,4%	3	0,4%	15	0,3%	47	0,3%
32	Overige industrie	41	0,5%	1	0,1%	5	0,1%	47	0,3%
72	Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	22	0,3%	1	0,1%	22	0,4%	45	0,3%
53	Posterijen en koeriers	33	0,4%	5	0,6%	6	0,1%	44	0,3%
68	Exploitatie van en handel in onroerend goed	21	0,3%	10	1,3%	11	0,2%	42	0,3%
91	Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten	20	0,3%		0,0%	22	0,4%	42	0,3%
35	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	13	0,2%	1	0,1%	24	0,4%	38	0,3%
69	Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening	17	0,2%	3	0,4%	16	0,3%	36	0,3%
14	Vervaardiging van kleding	27	0,4%	1	0,1%	6	0,1%	34	0,2%
90	Creatieve activiteiten, kunst en amusement	21	0,3%	7	0,9%	3	0,1%	31	0,2%
66	Ondersteunende activiteiten voor verzekeringen en pensioenfondsen	23	0,3%	1	0,1%	6	0,1%	30	0,2%

Code	Activiteitsomschrijving	Vlaams gewest	%	Brussel-hoofdstad	%	Waals gewest	%	België	%
21	Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	14	0,2%	1	0,1%	14	0,3%	29	0,2%
26	Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	23	0,3%	1	0,1%	5	0,1%	29	0,2%
51	Luchtvaart	24	0,3%		0,0%		0,0%	24	0,2%
74	Overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	15	0,2%	2	0,3%	5	0,1%	22	0,2%
79	Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus en aanverwante activiteiten	7	0,1%	4	0,5%	11	0,2%	22	0,2%
30	Vervaardiging van andere transportmiddelen	6	0,1%		0,0%	14	0,3%	20	0,1%
80	Beveiliging- en opsporingsdiensten	14	0,2%	1	0,1%	5	0,1%	20	0,1%
61	Telecommunicatie	9	0,1%	3	0,4%	7	0,1%	19	0,1%
95	Reparatie van computers en consumentenartikelen	12	0,2%	1	0,1%	6	0,1%	19	0,1%
36	Winning, behandeling en distributie van water	2	0,0%	2	0,3%	14	0,3%	18	0,1%
59	Productie van films en video- en televisieprogramma's, maken van geluidsopnamen en uitgeverijen van muziekopnamen	14	0,2%	2	0,3%	2	0,0%	18	0,1%
15	Vervaardiging van leer en van producten van leer	8	0,1%	2	0,3%	4	0,1%	14	0,1%
63	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	5	0,1%	4	0,5%	5	0,1%	14	0,1%
58	Uitgeverijen	10	0,1%		0,0%	3	0,1%	13	0,1%
60	Programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's	10	0,1%	1	0,1%	1	0,0%	12	0,1%
37	Afvalwaterafvoer	5	0,1%	1	0,1%	4	0,1%	10	0,1%
2	Bosbouw en de exploitatie van bossen	4	0,1%		0,0%	4	0,1%	8	0,1%
19	Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten	5	0,1%		0,0%	2	0,0%	7	0,1%
39	Sanering en ander afvalbeheer	3	0,0%		0,0%	4	0,1%	7	0,1%
50	Vervoer over water	4	0,1%		0,0%	2	0,0%	6	0,0%
99	Extraterritoriale organisaties en lichamen	1	0,0%	2	0,3%	3	0,1%	6	0,0%
65	Verzekeringen, herverzekeringen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen		0,0%	4	0,5%	1	0,0%	5	0,0%
75	Veterinaire diensten	2	0,0%		0,0%	3	0,1%	5	0,0%
12	Vervaardiging van tabaksproducten	4	0,1%		0,0%		0,0%	4	0,0%
98	Niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik	1	0,0%		0,0%	3	0,1%	4	0,0%
92	Loterijen en kansspelen	2	0,0%		0,0%		0,0%	2	0,0%
97	Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel		0,0%		0,0%	2	0,0%	2	0,0%
		7.646		785		5.443		13874	

Bijlage 3: Aantal inspectieconclusies voor de geïnspecteerde welzijnsrubriek tijdens bezoeken aan vestigingseenheden

	Positieve opmerking	Geen opmerking	Corrigerend advies	Mondelinge waarschuwing	Schriftelijke waarschuwing (art.9)	Opleggen van een maatregel (art.3)	Element voor stopzetting (art.3)	Element voor proces-verbaal van overtreding	Vastleggen van afspraken en maatregelen	Totaal	Aantal malen vaststellen van niet conformiteit	% Niet conformiteit
Organisatie welzijnsbeleid, hiërarchische lijn en dynamisch risicobeheersingssysteem	101	2.455	549	550	2.148	21	2	41	154	6.021	2.916	48%
IDPB en samenwerking EDPB	63	2.349	362	513	1.765	8		16	93	5.169	2.395	46%
Overlegstructuren (comité PB, syndicale afvaardiging.)	26	905	95	50	266	1			7	1.350	324	24%
Keuringen en opvolging van keuringsverslagen (EDTC)	22	1.471	178	436	1.510	7	1	7	75	3.707	2.036	55%
Gezondheidstoezicht, moederschapsbescherming en EHBO	33	2.502	234	248	972	2		15	44	4.050	1.281	32%
Informatie en vorming van werknemers	54	1.360	193	162	451	6		13	27	2.266	659	29%
Jongeren op het werk, stagiairs en uitzendarbeid	5	261	31	38	170			3	3	511	214	42%
Geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag	40	1.503	386	530	1.382	4		2	86	3.933	2.004	51%
Veiligheid- en gezondheidssignalering	19	952	102	92	304	13		2	3	1.487	414	28%
ARAB art. 52 (brand), ATEX en ontvlambare vloeistoffen	30	2.125	405	588	2.638	33	5	4	39	5.867	3.307	56%
Bepalingen betreffende hygiëne op de arbeidsplaatsen	38	2.577	140	225	735	13	1	4	15	3.748	993	26%
Omgevingsfactoren en fysische agentia	18	975	105	107	377	22	1		14	1.619	521	32%
Chemische, kankerverwekkende, mutagene en biologische agentia	24	1.012	187	272	1.008	18	6	8	60	2.595	1.372	53%
TMB en hyperbare omgeving		26	38	20	34	5	2	1	5	131	67	51%
Werken op hoogte (valgevaar)	20	677	98	143	411	9	2	8	17	1.385	590	43%
AM algemeen (machines, aankoop en indienststelling, instructies,..)	50	1.212	304	359	1.697	54	22	49	75	3.822	2.256	59%
Elektriciteit en elektrische installaties	8	878	93	167	769	20	1	2	23	1.961	982	50%
Mobiele arbeidsmiddelen, hijsen en heffen van lasten	9	1.028	101	152	505	8	6		33	1.842	704	38%
Individuele uitrusting (persoonlijke beschermingsmiddelen, werkkledij.)	38	2.947	187	225	645	15	3	4	33	4.097	925	23%
Manueel hanteren van lasten, handgereedschap	18	1.126	56	48	143		1	1	3	1.396	196	14%
	616	28.341	3.844	4.925	17.930	259	53	180	809	56.957	24.156	42%

Bijlage 4: Aantal inspectieconclusies voor de geïnspecteerde welzijnsrubriek tijdens bezoeken aan tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

	Positieve opmerking	Geen opmerking	Corrigerend advies	Mondelinge waarschuwing	Schriftelijke waarschuwing (art.9)	Opleggen van een maatregel (art.3)	Element voor stopzetting (art.3)	Element voor proces-verbaal van overtreiding	Vastleggen van afspraken en maatregelen	Totaal	Aantal malen vaststellen van niet conformiteit	% Niet conformiteit
Organisatie welzijnsbeleid, hiërarchische lijn en dynamisch risico-beheersingssysteem	7	567	125	261	215	11	5	5	12	1.208	509	42%
Coördinatie	5	1.865	235	437	252	22	23	5	29	2.873	768	27%
Grondwerken	15	584	63	285	288	83	257	19	16	1.610	948	59%
Dakwerken	4	757	84	208	117	22	20	2	13	1.227	382	31%
Afbraakwerken	3	369	37	105	28	24	9	1	2	578	169	29%
Inrichtingswerken	2	270	27	30	11	3	2	1		346	47	14%
Hyperbare werken		3	3	2	2					10	4	40%
Stellingen en harnassen	28	1.940	317	1.137	1.027	88	198	11	27	4.773	2.488	52%
Hoogwerkers (gebruik van hefwerktuigen voor werken op hoogte)	16	866	59	219	184	23	38	1	7	1.413	472	33%
Leuning en beveiliging van openingen	16	2.155	327	1.361	1.071	80	196	16	31	5.253	2.755	52%
Gezondheidstoezicht en EHBO	3	568	23	88	49	1		1	3	736	142	19%
Jongeren, stagiairs en interims		55	4	15	6					80	21	26%
Veiligheidsfuncties en afzonderlijk tewerkgestelde werknemers	1	200	5	7	12				1	226	20	9%
Handgereedschappen, machines en toestellen	11	3.662	45	251	383	15	29		7	4.403	685	16%
Hef- en hijswerktuigen	3	1.442	62	352	312	12	22	1	20	2.226	719	32%
Elektrische risico's en brandrisico's	7	1.501	81	568	376	31	13		4	2.581	992	38%
Inrichting en signalisatie	14	3.315	173	704	461	11	13	2	5	4.698	1.196	25%
Omgevingsfactoren (verluchting, verlichting, trillingen.), hygiëne en huisvesting	10	2.747	71	633	430	16	10	3	7	3.927	1.099	28%
Individuele uitrusting (persoonlijke beschermingsmiddelen, werkkledij.)	31	5.050	207	1.565	746	26	30	4	12	7.671	2.383	31%
Chemische, kankerverwekkende, mutagene en biologische agentia	11	503	79	229	274	26	31	21	14	1.188	595	50%
	187	28.419	2.027	8.457	6.244	494	896	93	210	47.027	16.394	35%

Bijlage 5: Aantal inspectieconclusies bij de verschillende types van werkzaamheden tijdens bezoeken aan tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

	Positieve opmerking	Geen opmerking	Corrigerend advies	Mondelinge waarschuwing	Schriftelijke waarschuwing (art.9)	Opleggen van een maatregel (art.3)	Element voor stopzetting (art.3)	Element voor proces-verbaal van overtreding	Vastleggen van afspraken en maatregelen	Totaal	Aantal malen vaststellen van niet conformiteit	% Niet conformiteit
Afbraak- en saneringswerken (o.a. asbest)	18	2.398	151	587	545	91	49	29	27	3.895	1.479	38%
Afwerking: bepleistering, bevloering, schilderwerken	5	1.194	80	412	237	18	31	6	4	1.987	788	40%
Dakwerken	30	2.864	153	883	723	125	410	19	32	5.239	2.345	45%
Grondwerken	2	925	69	260	110	9	3	4	3	1.385	458	33%
Installaties (elektriciteit, sanitair, verwarming, airco,...)	8	1.486	98	605	260	15	20	2	14	2.508	1.014	40%
Metselwerken en betonwerken	88	12.991	1.059	4.178	3.203	134	236	17	79	21.985	8.906	41%
Montagewerken (metaal + beton)	10	2.556	140	429	299	29	52	4	13	3.532	966	27%
Nutsleidingen (rioleringen, gasleidingen, kabels, ...)	13	731	57	122	152	10	12	2	5	1.104	360	33%
Overige werkzaamheden in de bouw	8	1.210	123	487	354	43	49	10	23	2.307	1.089	47%
Schrijnwerk (binnen- en buitenschrijnwerk)	3	643	34	246	215	11	25		4	1.181	535	45%
Tuinaanleg		49	1	14	11	3	1		1	80	31	39%
Wegeniswerken	2	1.349	60	226	129	6	6		5	1.783	432	24%
Eindtotaal	187	28.396	2.025	8.449	6.238	494	894	93	210	46.986	18.403	39%

Bijlage 6: Overzicht inspectieproducten van de afdeling regionaal toezicht

Inleiding

De inspectieproducten zijn de schriftelijke kennisgevingen die gemaakt worden naar aanleiding van de inspecties (in situ of administratief) en zijn, wat de inspecties in situ betreft, gebaseerd op de inspectieconclusies.

De mogelijke inspectieconclusies zijn:

- C1: positieve opmerking
- C2: zonder opmerking
- C3: inlichtingen of adviezen
- C4: mondelinge waarschuwing
- C5: schriftelijke waarschuwing
- C6: oplegging van maatregelen
- C7: verbod, stopzetting of ontruiming
- C8: proces-verbaal tot vaststelling van een inbreuk
- C9: vastleggen van afspraken en maatregelen

Tijdens een inspectiebezoek kunnen per gecontroleerde welzijnsrubriek één of meer vaststellingen gebeuren die leiden tot een inspectieconclusie. Deze besluiten worden geregistreerd in de registratietool en al dan niet nadien bevestigd via brief of e-mail (inspectieproduct).

De relaties tussen de inspectieconclusies en de inspectieproducten worden weergegeven in onderstaand schema:

- Groen: minstens één van de inspectieconclusies vermeld in de brief komt overeen met vermelde rubriek – de inspectieconclusie dat volgens de inspecteur het zwaarste doorweegt, bepaalt de code van het inspectieproduct
- Oranje: in de brief kunnen elementen opgenomen worden die overeenkomen met de vermelde rubriek
- Rood: in de brief mogen geen elementen opgenomen worden die overeenkomen met de vermelde rubriek

Reeks 100: inspectieproducten

De producten van de groep 100 zijn materiële sporen van de opmerkingen die werden overgemaakt aan de klant. Ze hebben naarmate het verhogen van het nummer een meer repressief karakter. Het is in functie van de samenvatting van de verschillende inspectieconclusies dat de inspecteur het type product bepaalt.

Inspectierapport met positieve opmerking (101)

Dit product bestaat uit de schriftelijke kennisgeving van de inspectieconclusies C1 die tijdens het inspectiebezoek vastgesteld werden. In de brief kunnen ook elementen opgenomen worden waarvoor geen inspectieconclusies werden geformuleerd.

Inspectierapport zonder opmerkingen (102)

Dit product bestaat uit de schriftelijke kennisgeving dat de aspecten van welzijn op het werk die tijdens het inspectiebezoek werden bekeken, conform de reglementering zijn (inspectieconclusies C2). In dergelijke brief kunnen geen andere inspectieconclusies opgenomen worden.

Inspectierapport met corrigerend advies (103)

Dit product bestaat uit de schriftelijke kennisgeving aan de werkgever van de vaststellingen tijdens het inspectiebezoek, waarbij inlichtingen of adviezen met betrekking tot de meest doeltreffende middelen voor de naleving van de wetgeving worden verstrekt of documenten toegestuurd worden waarmee rekening kan gehouden worden bij verdere verbeteringsacties (inspectieconclusies C3).

In de brief kunnen ook elementen opgenomen worden waarvoor geen (inspectieconclusies C2) werden geformuleerd. Ook kunnen in de brief elementen vermeld worden die tijdens de inspectie als positief werden ervaren (inspectieconclusies C1).

Bevestiging van mondelinge waarschuwing (104)

Dit product omvat het op schrift stellen van de inbreuken waarop tijdens het inspectiebezoek de begeleider gewezen werd (inspectieconclusies C4). Het gaat hier vooral over de inbreuken die slechts een beperkte impact hebben op het welzijn van de werknemers en geen aanleiding geven tot een ernstig en onmiddellijk gevaar of waarbij geen regularisatietermijn opgelegd wordt. In de brief kunnen ook elementen opgenomen worden waarvoor geen waarschuwingen (inspectieconclusies C2) werden geformuleerd, die tijdens de inspectie als positief werden ervaren (inspectieconclusies C1).

Het is de bedoeling om aan de verantwoordelijke mee te delen dat de begeleider(s) gewezen werden op deze inbreuken zonder verder in detail te gaan. Het is dan aan de werkgever om de details op te vragen aan de begeleider(s).

Schriftelijke waarschuwingen (105)

Dit product bestaat uit de schriftelijke kennisgeving aan de overtreder van de inbreuken die tijdens een inspectiebezoek of bij de raadpleging van documenten vastgesteld werden (inspectieconclusies C5).

In de brief kunnen ook elementen opgenomen worden waarvoor geen (inspectieconclusies C2) of enkel mondelinge waarschuwingen (inspectieconclusies C4) werden geformuleerd, die tijdens de inspectie als positief werden ervaren (inspectieconclusies C1), of waarvoor inlichtingen of adviezen werden verstrekt (inspectieconclusies C3) werd gegeven.

Opleggen van maatregelen (106)

Dit bestaat uit de schriftelijke kennisgeving aan de werkgever of zelfstandige, zijn aangestelde of zijn lasthebber van de inbreuken of gevaren, die tijdens het inspectiebezoek vastgesteld werden, waarbij door de inspecteur tegelijkertijd maatregelen worden opgelegd (inspectieconclusies C6).

Indien het attest tot oplegging van maatregelen werd afgegeven aan de werkgever (resp. zelfstandige), zijn aangestelde of zijn lasthebber, wordt geen bijkomende brief tot bevestiging van het opleggen van maatregelen opgestuurd, maar wordt de kopie van het attest ingeschreven.

Indien het attest niet werd afgegeven aan de werkgever (resp. zelfstandige), zijn aangestelde of zijn lasthebber, maar enkel ter plaatse werd achtergelaten, of indien de werkgever (resp. zelfstandige), zijn aangestelde of zijn lasthebber weigerden voor ontvangst te tekenen worden de maatregelen bij een ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs bevestigd. Kopie van het attest tot oplegging van maatregelen wordt doorgestuurd aan het hoofdbestuur en geregistreerd.

Stopzetting (107)

Dit product bestaat uit de schriftelijke kennisgeving aan de werkgever of zelfstandige, zijn aangestelde of zijn lasthebber van een stopzetting of ontruiming, die door de inspecteur tijdens het inspectiebezoek worden opgelegd (inspectieconclusies C7).

Indien het attest tot stopzetting of ontruiming werd afgegeven aan de werkgever (resp. zelfstandige), zijn aangestelde of zijn lasthebber, wordt geen bijkomende brief tot bevestiging van het opleggen van maatregelen opgestuurd, maar wordt de kopie van het attest ingeschreven.

Indien het attest niet werd afgegeven aan de werkgever (resp. zelfstandige), zijn aangestelde of zijn lasthebber, maar enkel ter plaatse werd achtergelaten, of indien de werkgever (resp. zelfstandige), zijn aangestelde of zijn lasthebber weigerden voor ontvangst te tekenen wordt de stopzetting, ontruiming of verzegeling bij een ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs bevestigd, welke wordt ingeschreven.

Kopie van de stopzetting of ontruiming wordt doorgestuurd aan het hoofdbestuur en geregistreerd.

Proces-verbaal tot vaststelling van een inbreuk (108)

Het proces-verbaal tot vaststelling van een inbreuk (inspectieconclusie C8) is een authentieke akte van een wettelijk bevoegde opsporingsambtenaar die tot bewijs van een misdrijf strekt en gebaseerd is op de vaststelling van bepaalde feiten, of op de verklaringen van bepaalde bevoegde personen.

Het dossier omvat naast de loutere vaststelling van de inbreuk ook alle inlichtingen van de gedane opsporingen. Hiertoe behoren onder andere de processen-verbaal van verhoor om de verklaring van om het even welke persoon op officiële wijze te noteren. Alle processen-verbaal van verhoor, dit van de overtreder én deze van getuigen en/of andere personen, maken integraal deel uit van het proces-verbaal tot vaststelling van de inbreuk.

Vastleggen van afspraken en/of maatregelen (109)

Dit product omvat het op schrift stellen van het engagement van de werkgever of andere betrokkenen, waar deze bevestigt dat hij kennis heeft genomen van de inbreuken of gevaren en dat hij er zich toe verbindt deze te regulariseren (inspectieconclusies C9). Met een dergelijk document wordt betrokkene onder druk gezet om hem ertoe te brengen een gevaarlijke situatie of een situatie van overtreding te verhelpen.

In de brief kunnen ook elementen opgenomen worden waarvoor geen waarschuwingen (inspectieconclusies C2) werden geformuleerd, die tijdens de inspectie als positief (inspectieconclusies C1) werden ervaren, of waarvoor een corrigerend advies (inspectieconclusies C3) werd gegeven.

Dit product kan achteraf, wanneer blijkt dat de werkgever ondanks de gemaakte en door hem onderschreven afspraken de inbreuken of gevaren toch niet wegneemt, als bewijsmateriaal aan een proces-verbaal tot vaststelling van een inbreuk worden toegevoegd.

Om de waarde van het bewijsmateriaal niet te schaden, zal het product aangemaakt worden met expliciete verwijzing naar de verbintenis van de werkgever om de inbreuken

of gevaren binnen één of meer welbepaalde en uitdrukkelijk vermelde termijnen te verhelpen.

Reeks 200: administratieve producten

De producten van de groep 200 hebben meer te maken met administratieve behandeling van het dossier.

Doorsturing (201)

Dit product omvat het doorsturen of terugsturen van een dossier dat foutief aan de dienst werd bezorgd, zonder dat de dienst een eigen inbreng heeft in het dossier.

Het doorsturen van het dossier mag enkel gebeuren indien men met zekerheid weet dat de dienst aan welke men het dossier doorstuurt effectief bevoegd is, in het andere geval moet men het dossier integraal terugsturen naar de afzender.

Opvragen van bijkomende inlichtingen (202)

Dit product omvat het opvragen van bijkomende inlichtingen in het kader van een dossier dat in onderzoek is. Het kan zowel worden gebruikt voor het opvragen van administratieve als voor inhoudelijke inlichtingen.

Kennisgeving (203)

Dit product omvat het doorsturen van kopieën van een dossier aan de correspondent (bv. kopie van proces-verbaal van verhoor) of aan andere betrokken partijen dan de effectieve correspondent. Bijvoorbeeld een kopie van een proces-verbaal tot vaststelling van een inbreuk aan de overtreders zelf of aan de afdeling van de juridische studiën, de documentatie en de geschillen van de FOD WASO.

Bevestiging van ontvangst (204)

Dit product omvat het bevestigen door het bedrijfsbureau aan de correspondent dat een vraag of een klacht of een dossier door de dienst werd ontvangen.

Dit product wordt enkel gebruikt indien het dossier effectief voor de dienst bestemd is en administratief volledig is. In de andere gevallen worden respectievelijk de producten "Doorsturing (201)" of "Opvragen van bijkomende inlichtingen (202)" gebruikt.

Bevestiging afspraken (inspectieplanning) (205)

Dit product omvat het bevestigen door de inspecteurs aan de betrokken correspondent in verband met een geplande inspectie. Het wordt vooral gebruikt indien de inspecteur van de correspondent verwacht dat tijdens de inspectie bepaalde personen aanwezig zouden zijn of indien bepaalde documenten of dossiers ter inzage moeten klaarliggen.

Antwoord op administratieve externe vragen (206)

Dit product omvat het beantwoorden op vragen naar de administratieve stand van zaken van dossiers of op vragen i.v.m. de reglementering waarvoor geen inhoudelijke stelling name door de dienst wordt vereist (bv. het louter hernemen van of het verwijzen naar de verklarende nota's op de website van het departement). Indien een inhoudelijke stelling name wordt verwacht, wordt het product "Antwoord op inhoudelijke vragen (extern) (306)" gebruikt.

Uitnodiging voor een verhoor (207)

Dit product omvat de uitnodiging van de correspondent om zich aan te bieden op het directiekantoor of op een andere duidelijk omschreven plaats voor de opname van een proces-verbaal van verhoor.

In de uitnodiging worden de plaats, de datum en het uur van de afspraak duidelijk vermeld. In de uitnodiging wordt steeds voorzien dat mits voorafgaande contactneming door de correspondent de plaats van de afspraak, de datum of het uur in onderling akkoord kunnen worden gewijzigd.

Deze uitnodiging wordt minstens 10 dagen voor de datum van de afspraak aangetekend verstuurd.

Overmaking aan het centraal bestuur van de algemene directie (208)

Dit product omvat alle correspondentie met het hoofdbestuur van TWW met uitzondering van de deskundigen producten (reeks 300) en de correspondenties met de andere regionale directies met uitzondering van de doorsturingen (producten 201).

Herinnering (209)

Dit product omvat de administratieve herinneringen aan correspondenten indien zij geen gevolg gegeven hebben aan afspraken of vragen van de inspectie. Indien gevolg gegeven werd aan de afspraken of vragen, maar na inhoudelijk onderzoek blijkt dat het gevolg onvoldoende was, wordt de rubriek "Opvragen van bijkomende inlichtingen (202)" gebruikt.

Inbeslagneming (210)

Dit product omvat de geschreven vaststelling van de inbeslagnemingen. Deze geschreven vaststelling moet tegen ontvangstbewijs zijn overhandigd op het moment van inbeslagneming (volgens artikel 53 van het Sociaal Strafwetboek).

Reeks 300: deskundigen producten

De groep 300 zijn de deskundigen producten: dit zijn producten die direct verband houden met onze toezichtopdrachten, maar die verder gaan dan louter vaststellingen en maatregelen in relatie met de inspecties (zie 100-reeks). Het gaat over dossiers waarvoor een expertise in een bepaald domein vereist is (bv. ongevalanalyse, erkenningen, zonerings...). De betrokken inspecteur analyseert de situatie of het dossier en maakt hiervan een verslag (indien vereist met zijn persoonlijk advies). Niet alle deskundigen producten moeten het voorwerp uitmaken van een communicatie naar buiten, echter enkel de uitgaande deskundigen producten (of hun begeleidende brieven) worden opgenomen in het registratiesysteem.

Adviezen gemeenschappelijke diensten preventie en bescherming (302)

Dit product omvat het eindverslag van het inhoudelijke onderzoek van de aanvraag.

Het begeleidend schrijven naar het hoofdbestuur met het inhoudelijk advies en het ontwerp van KB wordt geregistreerd.

Voor de communicaties die eventueel naar aanleiding van het onderzoek van het dossier naar de betrokkenen (bv. werkgever/aanvrager, EDPB...) worden gestuurd, worden de desbetreffende administratieve producten (reeks 200) gebruikt.

Adviezen erkenningen (303)

Dit product omvat het eindverslag van het inhoudelijke onderzoek van de aanvraag.

Het begeleidend schrijven naar het hoofdbestuur met het inhoudelijk advies wordt geregistreerd.

Voor de communicaties die eventueel naar aanleiding van het onderzoek van het dossier naar de betrokkenen (bv. werkgever/aanvrager, EDPB...) worden gestuurd, worden de desbetreffende administratieve producten (reeks 200) gebruikt.

Adviezen afwijkingen (304)

Dit product omvat het eindverslag van het inhoudelijke onderzoek van de aanvraag.

Het begeleidend schrijven naar het hoofdbestuur met het inhoudelijk advies en in voorkomend geval het ontwerp van KB of MB wordt geregistreerd.

Voor de communicaties die eventueel naar aanleiding van het onderzoek van het dossier naar de betrokkenen (bv. werkgever/aanvrager, EDPB...) worden gestuurd, worden de desbetreffende administratieve producten (reeks 200) gebruikt.

Bemiddelingen (305)

Dit product omvat het eindverslag van het inhoudelijke onderzoek van een beroep tegen de arbeidsarts, een bemiddeling i.v.m. de aanduiding/afzetting van een preventie adviseur...

Het begeleidend schrijven naar het hoofdbestuur met het inhoudelijk advies wordt geregistreerd.

Voor de communicaties die eventueel naar aanleiding van het onderzoek van het dossier naar de betrokkenen (bv. werkgever/aanvrager, EDPB...) worden gestuurd, worden de desbetreffende administratieve producten (reeks 200) gebruikt.

Antwoorden op inhoudelijke vragen (extern) (306)

Dit product omvat het beantwoorden op vragen naar interpretatie van de wetgeving in concrete gevallen of andere inhoudelijke aspecten waarvoor de regionale directie bevoegd is. Het gaat over een direct antwoord op door een correspondent gestelde vraag.

Indien de vraag zich niet beperkt tot een concrete situatie binnen de eigen directie, moet het dossier doorgestuurd worden naar het hoofdbestuur (product "Hoofdbestuur (208)").

Indien geen inhoudelijke stelling name wordt verwacht, wordt het product "Antwoord op administratieve vragen (extern) (206)" gebruikt.

Klachten controlegeneeskunde (307)

Dit product omvat het eindverslag van het inhoudelijke onderzoek een klacht controlegeneeskunde.

Het verslag aan de opvolgingscommissie met het inhoudelijk advies wordt geregistreerd.

Eindrapporten (308)

Dit product omvat alle eindverslagen die betrekking hebben op meerdere inspectiebezoeken in eenzelfde bedrijf of in meerdere bedrijven (bv. overzichtsverslag van SLIC-campagne). In tegenstelling tot producten 301 of 306 gaat het hier over een verzameling van gegevens gebaseerd op meerdere inspecties, rapporten of dossiers.

Voor de communicaties die eventueel naar aanleiding van het onderzoek van het dossier of de campagne naar de betrokkenen (bv. werkgever/aanvrager, EDPB...) worden gestuurd, worden de desbetreffende inspectie- of administratieve producten (reeksen 100 en 200) gebruikt.

Proces-vervaal van verhoor (309)

Het proces verbaal van verhoor (PV) is een officiële akte van een wettelijk bevoegd opsporingsambtenaar zoals voorzien is in artikel 62 van de het SSW.

Door de Salduz-wet worden strikte regels opgelegd i.v.m. het voorafgaandelijk overleg met en de eventuele aanwezigheid van een advocaat bij het verhoor. Een proces-verbaal van verhoor wordt afgenomen enerzijds om getuigenverklaringen eenduidig vast te leggen, anderzijds om de vermoedelijke verantwoordelijke van een inbreuk de kans te geven zich uit te spreken over de door de sociale inspecteur vastgestelde overtredingen.

Voorafgaand aan het verhoor moet de verhoorde persoon gewezen worden op zijn rechten. Dit kan indien het verhoor gebeurt tijdens het inspectiebezoek. Na het meedelen van de rechten aan verdachten van overtredingen die gestraft kunnen worden met een straf van niveau 4 moet hem/haar de tijd gegeven worden om een beslissing te nemen of hij/zij al dan niet een voorafgaandelijk overleg met een advocaat wenst. Dit wordt genoteerd op het betreffende formulier. Indien de verdachte een voorafgaandelijk overleg wenst, wordt een afspraak gemaakt (plaats, datum en uur) wanneer het verhoor zal worden verder gezet.

Indien het verhoor gebeurt op uitnodiging, worden hiervoor de standaard uitnodigingsbrieven gebruikt.

De verklaringen van betrokken en/of getuigen van een vastgestelde inbreuk of een arbeidsongeval op tegenspraak worden genoteerd. Het proces-verbaal van verhoor wordt opgemaakt volgens het vastgelegde model.

Bij het verhoren van personen, ongeacht in welke hoedanigheid zij worden verhoord, worden minstens volgende regels in acht genomen:

1. Ieder verhoor begint met de mededeling aan de ondervraagde persoon dat:
 - a) hij kan vragen dat alle vragen die hem worden gesteld en alle antwoorden die hij geeft, worden genoteerd in de gebruikte bewoordingen;
 - b) hij kan vragen dat iedere maatregel behorende tot de bevoegdheid van de sociale inspecteurs volgens dit wetboek wordt verricht;
 - c) zijn verklaringen als bewijs in rechte kunnen worden gebruikt;
2. Ieder die wordt ondervraagd, mag gebruik maken van de documenten in zijn bezit, zonder dat daardoor het verhoor wordt uitgesteld. Hij mag, tijdens de ondervraging of later, eisen dat deze documenten bij het proces-verbaal van verhoor worden gevoegd;
3. Het proces-verbaal vermeldt nauwkeurig het tijdstip waarop het verhoor wordt aangevat, eventueel onderbroken en hervat, alsook beëindigd. Het vermeldt nauwkeurig de identiteit van de personen die in het verhoor, of in een gedeelte daarvan, tussenkomen, en het tijdstip van hun aankomst en vertrek. Het vermeldt ook de bijzondere omstandigheden en alles wat op de verklaring of de omstandigheden waarin zij is afgelegd, een bijzonder licht kan werpen.
4. Aan het einde van het verhoor geeft men de ondervraagde persoon het proces-verbaal van zijn verhoor te lezen, tenzij hij vraagt dat het hem wordt voorgelezen. Er wordt hem gevraagd of hij zijn verklaringen wil verbeteren of daaraan iets wil toevoegen.

Indien de ondervraagde persoon zich in een andere taal dan die van de procedure wenst uit te drukken, wordt ofwel een beroep gedaan op een beëdigde tolk, ofwel worden zijn verklaringen genoteerd in zijn taal, ofwel wordt hem gevraagd zelf zijn verklaring te noteren. Zo het verhoor plaatsheeft met bijstand van een tolk worden diens identiteit en hoedanigheid vermeld.

Onverminderd de bepalingen in bijzondere wetten delen de sociaal inspecteurs die een persoon ondervragen, deze persoon mee dat hij kosteloos een kopie van de tekst van zijn verhoor kan verkrijgen.

Deze kopie wordt hem onmiddellijk overhandigd of binnen de maand toegezonden.

Indien een kopie van het proces-verbaal onmiddellijk aan de ondervraagde persoon werd overhandigd wordt dit ingeschreven zonder dat een nieuwe kopie wordt verstuurd. Indien geen kopie werd overhandigd, wordt de ondervraagde persoon een kopie per gewone post opgestuurd.

Inbeslagname, staalneming of verzegeling (310)

Dit product omvat de geschreven vaststelling van de inbeslagname, staalneming of verzegeling. Deze geschreven vaststelling moet tegen ontvangstbewijs zijn overhandigd op het moment van de inbeslagname, staalneming of verzegeling.

Het PV van staalneming, inbeslagname of verzegeling (310) wordt ingeschreven.

Reeks 400: kennisdelingsproducten

Producten als waker van een netwerk (401)

Dit product omvat alle schriftelijke communicaties die in de functie van waker van een netwerk worden verstuurd via het bedrijfsbureau van de regionale directie.

De eindverantwoordelijkheid van deze producten ligt bij de waker zelf, niet bij de regionale directie

Producten in uitvoering van een kennisdirectie van de afdeling kennismangement (402)

Dit product omvat alle schriftelijke communicaties die een sociaal inspecteur of administratief medewerker in functie van lid van een CoP verstuurt via het bedrijfsbureau van de regionale directie. De eindverantwoordelijkheid van deze producten ligt bij de opsteller.

Speciale opdrachten van het hoofdbestuur van TWW (403)

Dit product omvat alle schriftelijke communicaties die een sociaal inspecteur of administratief medewerker in rechtstreekse opdracht van het hoofdbestuur van TWW verstuurt via het bedrijfsbureau van de regionale directie. De eindverantwoordelijkheid van deze producten ligt bij de opdrachthouder.

Speciale opdrachten van de FOD of de beleid-cel van de minister (404)

Dit product omvat alle schriftelijke communicaties die een sociaal inspecteur of administratief medewerker in rechtstreekse opdracht van de voorzitter van de FOD of van de beleid-cel van de minister verstuurt via het bedrijfsbureau van de regionale directie. De eindverantwoordelijkheid van deze producten ligt bij de opdrachthouder.

Reeks 500: interne documenten

Deze producten zijn belangrijk omdat zij de interne werking van de dienst aantonen en informatie bevatten die nodig is om de workflow van het dossier te kunnen begrijpen.

Zij omvatten enerzijds een reeks gestandaardiseerde verslagen, anderzijds persoonlijke nota's van de betrokken inspecteurs en alle documenten die de inspecteur nodig had om het dossier te kunnen afwerken (bv. opzoekingen van internet, uittreksels van wetgeving...).

Het is aan de inspecteur om aan te geven welke documenten moeten geregistreerd worden.

- 501 eindverslag dyrib
- 502 evaluatie AO: administratief en/of inhoudelijk
- 503 verslag ongevallenonderzoek (syntheseverslag)
- 504 eindverslag asbest
- 505 verslag klacht algemeen
- 506 verslag klacht GPOSGD
- 507 verslag onderzoek beroepsziekte
- 508 verslag onderzoek ioniserende stralingen
- 509 verslag aan het directiehoofd
- 510 notitie (vb kladschets, handgeschreven notitie)
- 511 fotodossier
- 512 ingevulde checklist van campagne
- 513 verbeterde ISIS-fiche
- 514 voorbereiding inspectiebezoek
- 515 documentatie
- ...
- 599 intern product dat niet specifiek is opgenomen in de lijst

Bijlage 7: Aantal gerealiseerde producten per type dossier

	1 - Controlebezoek bedrijf	2 - Controlebezoek tijdelijke of mobiele bouwplaats	3 - Melding van asbestwerven	4 - Andere meldingen (bv. begassing...)	5 - Opdrachten gerechtelijke overheden	6 - Dossier ivm ioniserende stralingen	7 - Zonerings	8 - Beroepsziekten (onderzoeken)	9 - Beroep tegen beslissing arbeidsarts	10 - Erkenningen, vergunningen & afwijkingen	11 - Andere - intern FOD	12 - Andere - extern FOD	13 - Informatieaanvraag	14 - Audit van het dynamisch risicobeheersingssysteem	15 - Meting door Labo	16 - Opvolging van een onderzoek van een ernstig arbeidsongeval	17 - Verzoek om tussenkomst (bv. een klacht)	Total
101 Inspectierapport met positieve opmerkingen	14	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	6	1	26
102 Inspectierapport zonder opmerkingen	28	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	27	9	67
103 Inspectierapport met corrigerend advies	223	27	2	0	2	3	0	1	0	5	0	1	2	13	0	61	40	380
104 Bevestiging van mondelinge waarschuwing	291	721	12	2	8	0	0	0	0	6	0	2	3	5	0	44	61	1.155
105 Schriftelijke waarschuwing	2.622	1.827	136	31	74	3	1	4	0	16	8	19	63	132	1	737	764	6.438
106 Opleggen van maatregelen	111	308	24	5	9	0	0	0	0	1	2	1	2	1	0	62	58	584
107 Verbod, stopzetting of ontruiming	26	540	9	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	20	39	638
108 Pro Justitia	12	51	5	0	23	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	124	37	255
109 Vastleggen van afspraken en maatregelen	119	20	10	0	13	1	0	2	1	0	0	0	6	22	0	76	75	345
201 Doorsturing	9	7	16	1	14	7	0	0	5	2	7	2	14	0	0	178	41	303
202 Opvragen van bijkomende inlichtingen	148	76	63	14	88	523	0	1	27	17	155	31	36	3	5	2.393	406	3.986
203 Kennisgeving	346	613	61	29	298	7	1	0	112	61	28	37	68	22	7	1.754	1.016	4.460
204 Bevestiging van ontvangst	40	7	646	0	35	11	0	0	6	5	3	3	60	2	0	1.362	619	2.799
205 Bevestiging afspraken (inspectieplanning)	258	4	4	0	38	0	0	1	20	22	2	7	19	96	0	68	106	645
206 Antwoord op vragen (administratief)	43	8	10	1	65	0	0	1	0	19	6	5	151	2	1	97	152	561

	1 - Controlebezoek bedrijf	2 - Controlebezoek tijdelijke of mobiele bouwplaats	3 - Melding van asbestverven	4 - Andere meldingen (bv. begassing...)	5 - Opdrachten gerechtelijke overheden	6 - Dossier ivm ioniserende stralingen	7 - Zonerings	8 - Beroepsziekten (onderzoeken)	9 - Beroep tegen beslissing arbeidsarts	10 - Erkenningen, vergunningen & afwijkingen	11 - Andere - intern FOD	12 - Andere - extern FOD	13 - Informatieaanvraag	14 - Audit van het dynamisch risicobeheersingssysteem	15 - Meting door Labo	16 - Opvolging van een onderzoek van een ernstig arbeidsongeval	17 - Verzoek om tussenkomst (bv. een klacht)	Total
207 Uitnodiging voor PV van verhoor	42	48	10	0	62	0	0	0	3	0	1	3	6	0	0	279	138	592
208 TWW - Hoofdbestuur en andere RD's	41	146	5	0	20	0	0	0	1	25	95	21	5	2	4	114	39	518
209 Herinnering	148	9	4	1	19	84	0	0	1	2	12	2	2	0	0	291	34	609
302 Adviezen gemeenschappelijke diensten PB	1	0	0	0	0	0	1	0	0	36	2	3	1	0	0	1	0	45
303 Adviezen erkenningen	0	0	1	1	1	0	0	0	0	90	1	0	2	0	0	0	0	96
304 Adviezen afwijkingen	2	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0	2	1	0	0	0	0	16
305 Bemiddelingen	0	0	0	0	0	0	0	0	10	1	0	1	3	0	0	0	1	16
306 Antwoord op vragen (inhoudelijk)	102	13	15	5	256	4	0	0	9	23	18	21	597	5	0	212	205	1.485
307 Klachten controlegeneeskunde	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	6	11
308 Eindrapporten	20	13	16	0	204	0	3	0	4	12	10	4	11	1	0	134	209	641
309 Proces-verbaal van verhoor	28	25	11	0	119	0	0	0	0	0	1	3	2	0	0	291	102	582
310 Inbeslagneming, staalneming of verzegeling	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
311 Inhoudelijk antwoord gerechtelijke overheden	0	0	0	0	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
401 Producten als waker van een netwerk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	28	6	17	0	1	2	0	55
402 Producten kennisdirecties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	4
403 Speciale opdrachten hoofdbestuur TWW	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	4	0	2	0	1	10
501 Eindverslag DYRIB	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	99	0	2	1	104

	1 - Controlebezoek bedrijf	2 - Controlebezoek tijdelijke of mobiele bouwplaats	3 - Melding van asbestwerven	4 - Andere meldingen (bv. begassing...)	5 - Opdrachten gerechtelijke overheden	6 - Dossier ivm ioniserende stralingen	7 - Zonerings	8 - Beroepsziekten (onderzoeken)	9 - Beroep tegen beslissing arbeidsarts	10 - Erkenningen, vergunningen & afwijkingen	11 - Andere - intern FOD	12 - Andere - extern FOD	13 - Informatieaanvraag	14 - Audit van het dynamisch risicobeheersingssysteem	15 - Meting door Labo	16 - Opvolging van een onderzoek van een ernstig arbeidsongeval	17 - Verzoek om tussenkomst (bv. een klacht)	Total
502 Evaluatie AO: administratief en/of inhoudelijk	2	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1.740	0	1.747
503 Syntheseverlag EAO	1	1	1	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	91	0	105
504 Eindverslag Asbest	0	1	255	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	257
505 Verslag klacht algemeen	5	0	1	0	2	0	0	0	0	0	3	0	0	1	0	0	607	619
506 Verslag klacht GPOSGD	0	0	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	231	238
507 Verslag onderzoek beroepsziekte	0	0	0	0	0	0	0	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	7
508 Verslag onderzoek ioniserende stralingen	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
509 Verslag aan het directiehoofd	13	2	4	1	20	33	0	0	4	13	2	13	25	0	1	89	131	351
510 Notitie (vb kladschets, handgeschreven notitie)	4	8	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	3	5	25
511 Fotodossier	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	4
512 Ingevulde checklist van campagne	59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	62
513 Verbeterde ISIS-fiche	53	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	5	10	70
514 Voorbereiding inspectiebezoek	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	0	1	0	7
15 Documentatie	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4	6
599 Intern document niet specifiek in lijst opgenomen	11	3	8	3	3	0	0	1	0	2	8	2	4	4	5	13	11	78
Totaal	4.826	4.480	1.333	97	1.427	681	6	19	205	373	396	191	1.112	421	27	10.281	5.163	31.038

Bijlage 8: Aantal gerealiseerde productgroepen per type dossier

	Aantal dossiers	Inspectie-producten	Informatie-producten	Expert-producten	Producten kennisdeling	Interne producten	Totaal
1 - Controlebezoek bedrijf	3.054	3.446	1.075	153	0	152	4.826
2 - Controlebezoek tijdelijke of mobiele bouwplaats	3.156	3.495	918	51	0	16	4.480
3 - Melding van asbestwerven	2.316	200	819	43	0	271	1.333
4 - Andere meldingen (bv. begassing...)	4.222	39	46	6	0	6	97
5 - Opdrachten gerechtelijke overheden	554	132	639	612	0	44	1.427
6 - Dossier ivm ioniserende stralingen	578	7	632	4	0	38	681
7 - Zonerings	1	1	1	4	0	0	6
8 - Beroepsziekten (onderzoeken)	19	9	3	0	0	7	19
9 - Beroep tegen beslissing arbeidsarts	86	1	175	24	0	5	205
10 - Erkenningen, vergunningen & afwijkingen	210	28	153	173	3	16	373
11 - Andere - intern FOD	380	10	309	33	30	14	396
12 - Andere - extern FOD	1.642	23	111	35	6	16	191
13 - Informatieaanvraag	991	76	361	617	24	34	1.112
14 - Audit van het dynamisch risicobeheersingssysteem	136	179	127	6	0	109	421
15 - Meting door Labo	24	1	17	0	3	6	27
16 - Opvolging van een onderzoek ernstige arbeidsongeval	5.636	1.157	6.536	639	2	1.947	10.281
17 - Verzoek om tussenkomst (bv. een klacht)	1.868	1.084	2.551	523	1	1.004	5.163
	24.873	9.888	14.473	2.923	69	3.685	31.038